Ára egy és fél dinár

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam | Szubotica, SZOMBAT 1923. julius 21. | 194. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10
Előfizetési ár negyedévre 135 dinár
SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lolbach-palota)

Népek, egymás ellen

Az a vita, amelyik az agrárreformról szóló uj törvényjavaslat tárgyalása közben a radikális pártban lezajlott, sok olyan viszszásságra vet fényt, amit eddig inkább eltitkolni akartak, mint orvosolni. Azon az uton, amelyen az agrárreform tömegeket megmozditó jelszótól a legnehezebb kormányzati föladattá s a legkevésbé kikerülhető szociális problémává vált, ma már szétdult exisztenciák, virágzó gazdaságok romjai s ezek mellett be nem váltott igéretek s meg nem valósult reménykedések mutatnak rá arra a fájdalmas s alig jóváthető balsikerre, amit gazdasági problémának politikai célok szerint való megoldásából kikerülhetetlenül áll elő. Ma már arról nem kell beszélni, hogy a legfontosabb s legnehezebb föladat az agrárreform *helyes* végrehajtása; az a sok dilettantizmus, sovinizmustól vetélt igazságtalanság, rosszakaratu hozzánemértés, ami azzal fenyegeti a Vajdaságot, hogy az ország legtermékenyebb tartományát *passziv vidékké* tarolja le, mind ennek igazságát hangsulyozza.

Eppen, mert a föladat igen komoly s nemcsak vagyoni érdekekre, de exisztenciákra menő, a körülötte kifejlődött vita széttárja azokat a lepleket, amelyek mögé szeretné hajtatni a nemzeti egység érzékenysége a népek és országrészek közötti válaszfalakat. Eddig a történelem ahhoz szoktatott bennünket, hogy a politika eseményeiben ne lássunk mást, csak az uralmon lévőknek s az uralomra törekvőknek küzdelmét. Ennek az országnak politikai története mást mutat. Itt az ország egyes területrészeinek népei küzdenek egymással. Előtérben áll teljes rivaldafényben, két oldali reflektorral megvilágitva a horvát szerb versengés, a régi Szerbiának s az uj horvát megyéknek birkozása. De mellettük ott küzdenek a szlovének, dalmátok, muzulmánok, kmettek, vendek zárt tömegekben, régi különállások területi és ethikai formációjukban.

Ezek eddig is közismert tények voltak, mint a ködfoltok a közigazgatási egység ragyogóra fölgyujtott dogmájában. Ezek a jelenségek szolgáltatták a legsulyosabb érveket annak az álláspontnak számára, amelyik azt tartotta, hogy az állami egység dogmájának nem szabad erőszakot tenni az ország népének tradicióin, érdekein, gazdasági helyzetének következményein főként akkor nem, ha nem is az állam egysége forog kockán, hanem csupán az adminisztráció centralista berendezése.

Ez a vita arra mutat rá, hogy nemcsak a Vajdaság és a régi Szerbia *népe* között lehetnek érdek ellentétek, hanem *a szerbiai szerbek s a vajdasági szerbek között is.* A szerbiai szerb azt akarja — ezt akarja e törvényjavaslat is, amely a beogradi városi tanácsnokból agrárminiszterré előlépett Miletics Koszta alkotása — hogy a szerbiai földnélküliek igényeit a vajdasági földekből elégitsék ki. Ez a gondolkodási mód harcol annak érdekében is, hogy a közterheket első sorban a vajdasági adózok viseljék, hogy az ország passziv vidékeit a vajdasági termésből élelmezzék, az ország déli határát elsősorban a vajdaságiak védjék.

Ennek a politikának mélyén még mindig az az érzés szunnyad, hogy Szerbia a győző s a Vajdaság a legyőzött. Hogy a győző népnek joga van tehermentesiteni magát a legyőzött nép vagyonából és szolgáltatásából. Hogy az ország terheit azoknak kell viselniök, akiket a hadiszerencse csatolt át az uj impériumhoz. Hogy a felszabaditás és felszabadulás nemcsak történelmi emlék, hanem örök jogcim s örök különbség.

A józan mérlegelésnek s az érdekmentes vizsgálódásnak már régen be kellett volna látni azt, hogy az országnak minden népe egyforma kell hogy legyen jogokban és kötelességekben. Nem lehet egyszerre védeni a centralizmust s különbséget tenni az ország népeiben. Mert ez a politika nemcsak az ország tartományait állitja egymással szembe, hanem az ország népeit is. S ki lesz az a Neptunus, aki ennek a viharnak majd parancsolni tud?

A kormány le akarja törni az egész horvát blokk propagandáját

Hétfőn dönt a nemzetgyülés Radics kiadatása felett
A vajdasági utakról tárgyalt a nemzetgyülés

Az érdeklődés középpontjában még mindig a Radics ellen tervbe vett intézkedések állanak. Ha a mentelmi bizottság határozatát a nemzetgyülés magáévá teszi, a *kormánynak módjában fog állani, hogy Radics ellen a rendőri intézkedéseket megtegye.*

A nemzetgyülés mai ülésén még nem terjesztették be a mentelmi bizottság javaslatát, igy az a legközelebbi, hétfői ülésen kerül a parlament elé. A házszabályok ugy intézkednek, hogy a mentelmi bizottság javaslata felett *vita nélkül* kell határozni. Igy ez a kérdés hétfőn már le is kerül a parlament munkarendjéről és ha a nemzetgyülés magáévé teszi a bizottság javaslatát, *hétfőn délután már el lehet járni Radics István ellen.*

Minden jel arra mutat, hogy a *kormány nemcsak Radics személyét hanem az egész horvát propagandát le akarja törni.* Csütörtökön éjszaka Zagrebba utazott *Trifunovics* Ranko, a belügyminiszter helyettese, aki már a zagrebi helytartóval érintkezésbe is lépett a *további teendők tekintetében.*

Különböző hirek terjedtek el *Beogradban Radics* jelenlegi tartózkodási helyéről. A zajednicsak akik Radics feltétlen hivei maradtak, azt tanácsolták Radicsnak, hogy *utazzék külföldre.* Radics állitólag azzal háritotta el magától a külföldre menekülés gondolatát, hogy *nem akar második Frank Ivo lenni, ki fog tartani mindvégig a helyén.*

A *Tribuna* értesülése szerint *Radics* Zagreb közelébe tartózkodik s a rendőrség ismeri tartózkodási helyét. A lap szerint nem valószinü, hogy Radics elmenekül a letartóztatása elől, mert ezzel fölbomlasztaná egész pártját.

A nemzetgyülés ülése

A parlament szünet előtti vitája befejezéshez közeledik. A pénteki ülésen már az elnök nem is tudott napirendi inditványt tenni, mert egyelőre nem fekszik egyetlen javaslat sem a parlament előtt. A napirendet valószinüleg csak hétfőn állapitják meg, — s legközelebbi ülésén — akkorra ugyanis előreláthatólag a pénzügyi bizottság elkészül a *tisztviselő-törvénnyel,* amelynek tárgyalását a parlament megkezdheti.

A keddi napon — amikor a törvényt napirendre tüzik — a tárgyalásait a parlament be is fejezi, mert a tisztviselő-törvénynél a pártok csak a deklarációkat olvassák fel. Szerdán már valószinüleg megkezdi nyári szünetét a parlament.

A parlament pénteki ülésén, amelyet délelőtt féltizkor nyitottak meg, a napirend előtt *Jovanovics* Ljuba elnök válaszol *Lázics* Vojának, aki kérdést intézett az elnökséghez, hogy az épitésügyi miniszter miért nem ad választ az utépitések ügyében már régebben benyujtott interpellációjára. *Uzunovics* épitésügyi miniszter bejelenti, hogy hajlandó a választ azonnal megadni, mire a parlament az elnök inditványára napirendre tüzte.

Uzunovics miniszter beszédében mindjárt válaszol *Agatanovics* demokrata képviselőnek az országutak rossz állapota tárgyában benyujtott interpellációjára is. Kijelenti, hogy a kormány a költségvetés keretén belül mindent megtesz az utak megjavitására.

Agatanovics és *Lázics* válasza után *Vuics* földmivespárti képviselő szólal fel, aki *a vajdasági, különösen pedig a bánsági rossz utakat teszi szóvá.* Szerinte nagyon sok esetben *a közigazgatási hatóságok akadályozzák meg az utak javitását.* A *Meusin—Ittebe—Becskerek* közötti ut javitásának terveit az emlitett községek elkészitették és a költségekre szükséges összeg is rendelkezésre állt, azonban a *jóváhagyás végett felterjesztett iratok hónapokig hevertek elintézés nélkül a főszolgabirói hivatalban.* Sokhelyütt viszont a hatóságok *túlkapásokat* követnek el az utjavitás körül. Igy *Melence* községben még *a robottörvény megszavazása előtt közmunkára rendelték ki a lakosságot* és a polgárokat tizennyolc napi utjavitásra kényszeritették. Ez nyáron, a legnagyobb mezőgazdasági munka idején történt. Egyes gazdákat *hat pár ló* állitására is kötelezték. Felhivja a kormány figyelmét a *vajdasági utakra.* Beszéde végén *határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a parlament bélyegezze meg a kormány épitési politikáját*

Grgin (radikális) a határozati javaslattal szemben azt inditványozza, hogy a miniszter válaszát a parlament vegye tudomásul és *térjen az ügy felett napirendre.* A parlament Grgin inditványát fogadja el.

Szerbiai politikus lesz az uj agrárminiszter

A kormány rekonstrukciójának kérdése, ugylátszik, rövidesen lekerül a napirendről. Beavatott forrásból azt jelentik, hogy a vajdasági radikális képviselőknek az agrár-tárcáért inditott mozgalma csak félsikerrel járt. Az uj agrárminiszter szerbiai politikus lesz, *Szimonovics* Milán, csak az államtitkárja lesz vajdasági képviselő, minden valószinüség szerint *Sztankovics* Szvetiszláv.

A községi választási agitáció

A minisztertanács pénteken délután a parlamentben ülés tartott, amelynek inkább pártpolitikai jellege volt. A minisztertanácson a *községi választásokról és a radikális párt választási agitációjáról* tárgyaltak.

A törvényhozó bizottság folytatta pénteken a tisztviselőkről szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelynek során a tisztviselők fizetésére vonatkozó szakaszról folyt a vita. E javaslat tárgyalása előreláthatólag szombaton befejezést nyer, ugy, hogy kedden már a parlament is foglalkozhat a tisztviselő törvénnyel.

Öt millió dinár

kölcsönt kap Subotica a szinház felépitésére

Dr. *Pletikoszits* András főispánpolgármester beogradi utja alkalmával tárgyalásokat folytatott a pénzügy- és kultuszminisztériumban a városi szinház ujjáépitése és az ehhez szükséges pénz megszerzése érdekében.

A városnak régi terve az, hogy a szinházat felépitse. A mult évben a városi közgyülés meg is szavazta tizenötmillió dinár kölcsön felvételét, amely összeg tekintélyes részét a szinház épitésére forditották volna. A kölcsönt azonban nem sikerült felvenni és igy más megoldást kellett keresni a szinházépités tervének megalósitására. Legutóbb ugy határozott a városi tanács, hogy a pénzügyminisztériumtól fog kérni erre a célra ötmillió dinárt. A tárgyalások ebben az ügyben meg is indultak, de eredményre nem vezettek.

Pletikoszits főispán beogradi tartózkodása alkalmával most ismét szóbahozta az ötmilliós kölcsön ügyét. Ismertette a szinházi épület ujjáépitésének tervét és kérte a szükséges pénz kiutalását, hogy a munkálatokat még a nyár folyamán megkezdhessék.

A pénzügyminisztériumban megigérték, hogy a szükséges épitési költségek fejében ötmillió dinárt rövid időn belül kiutalják a városnak.

Most már csak az lenne a kivánatos, hogy a pénzügyminisztérium igéretét be is váltsa. Mert, ha igéretekből föl lehetne épiteni a szinházat, nem volna a világon szebb szinház, mint a suboticai.

A suboticai devizaforgalmat

felülvizsgáltatja a pénzügyminiszter

Vizsgálat a bankoknál és a kereskedőknél

A suboticai kereskedők és bankok körében nagy meglepetést kelt egy váratlan pénzügyminiszteri vizsgálat, amelyet *a devizaforgalom ellenőrzése* céljából rendeltek el. A vizsgálat néhány napja teljes titokban folyik már a suboticai pénzintézeteknél és kereskedelmi vállalatoknál.

A devizarendeletek labirintusában csak nagyon kevesen ismerik ki magukat. Igy vannak sokan a kereskedők között is, akik nincsenek tisztában azzal, hogy az uj devizarendelet értelmében minden kereskedő és általában mindenki, aki idegen valutákkal foglalkozik, *külön feljegyzést tartozik vezetni a vásárolt devizákról*, egy ugynevezett deviza-ellenőrző könyvet. Ebben pontosan fel kell tüntetni minden vásárolt devizát, annak pontos megjelölésével, hogy a kereskedő azt mikor és mely banktól szerezte be. A rendelet szerint az importőröknek azután *a deviza-vásárlástól számitott hat hónapon belül igazolni kell a vám-deklarációval, hogy a megvásárolt deviza-értéknek megfelelő árut kapott külföldről.* A pénzintézeteknek természetesen hasonlóképp pontos könyveket kell vezetni az eladott devizáról annak feltüntetésével, hogy kinek adták el a devizát. A devizarendelet rendelkezéseinek ellenőrzésére szoritkozik a mostani vizsgálat.

A vizsgálat megejtésére a pénzügyminisztérium főfelügyelőségének megbizásából *Arangyelovics* pénzügyminiszteri inspektor érkezett Suboticára egy titkár kiséretében. A pénzügyminiszteri kiküldöttek a pénzintézeteknél kezdték meg munkájukat. *A legtüzetesebb rovancsolást eltik meg a suboticai bankokban és pénzintézeteknél a deviza-forgalommal összefüggésben levő minden üzletre nézve*, ugy, hogy egy-egy nagyobb pénzintézetnél napokig is eltart a munkájuk. A kiküldöttek kijegyeznek a könyvekből minden adatot, amely a deviza-kereskedelemre vonatkozik és *ezeknek az adatoknak az alapján folytatják a vizsgálatot a kereskedőknél.* A bankok és a kereskedők deviza-ellenőrző könyveinek adatai ugyanis meg kell hogy egyezzenek. Ezért könnyü annak ellenőrzése, hogy nincs-e valamely pénzintézetnél deviza-tétel olyan kereskedő nevére elkönyvelve, akinek feljegyzéseiben nem szerepel a kérdéses tétel. Mivel ez az ellenőrzés igy hosszadalmas és nagy munkát jelent, a pénzügyminiszteri kiküldöttek vizsgálata esetleg egy-két hónapig is el fog tartani.

A pénzügyminiszteri kiküldöttek vizsgálatuk eredményéről jegyzőkönyveket vesznek fel és azokat a pénzügyminisztérium főfelügyelőségének terjesztik be. Azokat a pénzintézeteket, vagy kereskedelmi vállalatokat, amelyeknél a deviza-ellenőrző könyvet nem találják rendben, vagy ahol valamely visszaélésnek jönnek a nyomára, *a legszigorubban büntetik meg.*

A suboticai kereskedők közül sokan kényelmetlen helyzetbe kerülhetnek, mert *a kereskedőknek legnagyobb része nem vezetett eddig deviza-ellenőrző-könyvet.* Sok esetben a legnagyobb jóakarattal sem tudnak eleget tenni a kereskedők a deviza-rendelet minden követelményének. *Gyakran érkezik ugyanis külföldi áru ajánlott levelekben.* Ezeknek az áruknak a kifizetésére is devizára van szüksége a kereskedőnek, azonban *az ilyen esetekben nem tudja vám-deklarációval igazolni a deviza felhasználását.* Hogy mindezekben az esetekben a pénzügyminiszteri kiküldöttek milyen álláspontra fognak helyezkedni, az egyelőre még bizonytalan.

Arra nézve, hogy a pénzügyminisztérium miért rendelte el Suboticán a deviza-forgalom ellenőrzését, a pénzügyminiszteri kiküldöttek nem nyilatkoznak. Egyes verziók szerint több feljelentés érkezett legutóbb a pénzügyminisztériumba egyes suboticai pénzintézetek és kereskedők ellen, meg nem engedett deviza-üzletek miatt.

Meg akarták szöktetni a halálraitélt Tóth Imrét

A halasi-uti rablógyilkos meséje gróf Majláth elrablott kincseiről — Letartóztatott fogházőr

Tóth Imre, akit a Halasi-uton elkövetett kétszeres rablógyilkosság miatt halálra itélt a biróság, dacos tekintettel, sunyi mosollyal lép be a vizsgálóbiró szobájába. Most a szökési kisérlet ügyében hallgatja ki *Brasics* vizsgálóbiró-helyettes.

Magáról az ügyről hétfőn délben már megemlékezett a »Bácsmegyei Napló«. Megirta, hogy letartóztatták azt a fogházőrt, aki annak idején dr. *Völgyi* János őrzésével volt megbizva, s akitől dr. Völgyi megszökött. A fogházőr ellen az a vád, hogy Tóth Imre szökését elő akarta segiteni. Ebben az ügyben hallgatják ki most *Tóth* Imrét.

A rablógyilkos mezitláb van. A jobb keze és a bal lába bilincsekben. Kezében szürke micisapka. A fogház rányomta bélyegét az arcára. Soványabb, vékonyabb lett, olyan mint egy kamaszkölyök.

Mikor belép, meglátszik rajta, hogy dacos, s nem fog vallani. Hangoztatja is, hogy van benne zsiványbecsület, neki ugy sem lehet ártani. Lassanként azonban megpuhul s vall önmaga, a társai ellen. Látszik rajta, hogy örül, hogy beszélhet.

A rablógyilkos vallomásából kiderül az egész szöktetési kisérlet. Sztipics József, akit junius 27-ikén lopás miatt négy havi fogházra itéltek, de még az nap szabadlábra helyeztek és *Tubity* Marinkó fogházőr szövetkeztek Tóth Imre megszöktetésére, Tóth Imre igy mondja el:

— A fogházban megismerkedtem Sztipics urral. Egyszer a séta alatt, azt mondta nekem:

— Ha én ugy volnék, mint te, ilyen gömbölyü huszonnyolcassal kipucolnám magam.

Azt mondtam, hogy innen nem lehet megszökni. Erre ő azt mondta, hogy ő azért nem szökik meg, mert neki nem érdemes. Junius 22-ikén ugyis kiszabadul. Beszélt nekem azután különböző találmányairól. Hogy van egy készüléke, amit bekapcsol a villanyba, s nemcsak hallja, de látja is, hogy ki mit csinál, s mit beszél. Egy olyan készüléket is kitalált, amelyik segitségével, ha én beülök pipázni a novisadi kávéházba, a pincér egy csomó ezerdinárost tesz elém, azt mind a Szipics ur küldi szikratávirón.

Láttam, hogy *fantáziás ember*, afféle gyönge gyerek, de azért tovább is szóba álltam vele.

— Irt-e neki levelet, — kérdezi a vizsgálóbiró.

— Nem irtam.

Erre felmutatják Tóth Imre levelét, amelyet az édesanyjának küldött, s a melyben azt kéri, hogy 10—12.000 koronát adjanak át Sztipics Jócónak.

— Nem én irtam, — mondja Tóth Imre. Nem én vagyok a Dundi, aki alá van irva. Tesz még aztán egyéb kijelentéseket is. Azt mondja:

Lehet mozgósitani a detektiv hadosztályt, ha én nem akarok vallani, akkor se vallok, ha felakasztanak. Engem már Héjasék is vallattak, a husomat szedték le, a testemen nem volt egy ép folt, három hónapig vertek, még se vallottam.

Megnyugtatják, hogy itt nem bántják. Be is ismeri, hogy eddig se bántották egy ujjal se, csak a vasat éjjel-nappal rajta hagyják.

— Vigyázni kell ám magára Tóth, mert látja most is meg akart szökni.

— Nem akartam....

— De hisz a Csillag-börtönből is megszökött.

— Az egész más. Ott nyilvántartó és élelmező voltam. Szabadon jártam s bolond lettem volna, ha nem élek a szabadsággal. Minden rab meg akar szökni.... Beismerem, én is meg akartam szökni. Ez nem bünczselekmény, csak látszólagos kihágás.

A fél cigaretta

— *Egy fél cigarettából fejlődött az egész.* Junius 30-ikán, mikor a Sztipics ur már kiszabadult, engem a cellában beretváltak. Ott volt a Tubity fogházőr is. Mikor a borbély kiment, a Tubity ott hagyott a széken egy fél cigarettát. Én mindjárt gondoltam, hogy ebben valami *célzatosság van*, odamentem a sarokba, s elszittam a cigarettát. Este Tubity ur volt a posztos, s megkérdezte tőlem, hogy szoktam-e cigarettázni. Mondtam, hogy csak volna cigarettám. Azt igérte, hogy ad majd dohányt s kérdezte tőlem, hogy eladom-e a télikabátom. Szép ezer dináros kabát volt, jó volna, ha visszakapnám.... Mit csináltam volna, azt mondtam, eladom. Már előbb is jöttek hozzám a fegyencek, Tubity ügynökei, s azt tanácsolták, hogy az ingem és a kabátom adjam oda Tubitynak, akkor kapok dohányt. Tubity tanácsára az ablakon kidobtam a kabátot, erre egy fél pakli dohányt adott s egyszer később még egy egész paklit dugott az ágyamba. Kenyeret is akart adni, de mondtam, hogy kapok eleget s almát kértem. Küldött is három kiló zöld almát, azt mondotta, hogy édes alma, de olyan keserü volt, mint az epe, egyet se ettem meg belőle....

Most már folyik Tóth Imréből a szó. Részletesen elmond mindent, s az előadását bőven keveri tolvaj kifejezésekkel, meg jogi müszavakkal. Ha egy jogi kifejezést sikerül elsütni, megáll s boldogan körülnéz, hogy észreveszik-e milyen müvelt ember ő.

A rablógyilkos meséje az elrejtett kincsről

A rablógyilkos elmondja, hogy mikép nyerte meg barátaiul Sztipicset és Tubityot. Azt mesélte nekik, hogy Osijeken, mielőtt letartóztatták egy barátjával együtt kirabolta Majláth grófot, a rablott kincseken megosztoztak, neki 64.000 dinár s egy kazetta ékszer jutott. Ezt a kincset ő Osijeken a Strossmayerova-uccában egy Stevó nevü embernél rejtette el. Tubitynak igért 32.000 dinárt, ha őt kiszabaditja s a kincsekhez juttatja.

— Számoltam az emberi kapzsisággal, amit nem lehet az emberiségből kiirtani, — mondja a rablógyilkos.

Tubity ugyan jelentést tett az őrmesternél, hogy Tóth rablott kincsekről beszél, azonban Tóth szerint, — közvetitette a levelezést a már kiszabadult Sztipics és Tóth között, olyan igéretet tett Tóthnak, hogy álkulcsot csináltat a fogházból az ügyészségi folyosóra vezető ajtóhoz, beviszi azokat a szerszámokat, amiket Sztipics küld be, hogy Tóth elfürészelhesse a bilincseit.

Hogy Sztipics és Tubity jobban bizzanak benne, Tóth Imre levelet irt az édesanyjának, amelyben kérte, hogy Sztipics Józsefnek adjanak át 10—12000 koronát.

A kapzsi cinkos

Tóthné azonban nem adott pénzt. Sztipics erre az *édesanyjával* együtt elutazott Osijekre. Az volt a terve, hogy megkeresi a kincseket, s kijátsza Tóthot is Tubityot is. Még egy üzenetet küldött Tóthnak, hogy egy hét mulva kiszabaditja, s együtt utaznak Romániába. Az iránt is megnyugtatta Tóthot, aki bizalmatlankodni kezdett Tubity iránt, hogy a »maszer«-ben megbizhat, az jó huszonnyolcas.

Osijeken a Strossmayerova-uccán hiába kereste a Stevó nevü ember lakását Sztipics. Hogy mégis a kincsekhez jusson, elment Majláth grófhoz, akihez azzal állitott be, hogy ő detektiv, aki nyomában van a gróftól elrabolt kincseknek. Majlát gróf csodálkozott ezen a sikeres rendőri nyomozáson, mert hiszen tőle nem loptak el semmit. Ezt meg is mondta az áldetektivnek. S minthogy a fiatalembert nagyon gyanusnak találta, felhivta rá a rendőrség figyelmét.

Sztipics Józsefet Osijeken letartóztatták. A jó családból való 19 éves legénykе megijedt a detektivektől s első rémületében meg akarta semmisiteni Tóth Imrének hozzá csempészett levelét. Mikor az osijeki detektivek ebben megakadályozták, bevallott mindent, a szökési tervet, Tóth Imre rablott kincseinek történetét, Tubity Marinko szerepét....

A gyilkos filozofál

Mikor Tóth Imre meghallja, hogy Sztipics az anyját is magával vitte a kincsszerző utra, ezeket mondja:

— Igy csalódtam a Sztipics urban.... A fogházban mindig azt hallottam, hogy jó családból való, az apja gazdag ember.... És ilyen dologba belekeveri az anyját is. Én ha gyilkoltam is, az anyámat mindig tiszteltem. Az ő házától soha egy krajcárt el nem vittem, pedig jóformán alig voltam otthon. Tiz éves korom óta kint vagyok a világban. Az anyám gyenge nő. Ő nem tud semmit ezekről a dolgokról. Kéri is, hogy büntessék akármivel, vonjanak meg tőle minden kedvezményt, de engedjék, hogy az anyja meglátogassa és beszélhessen vele. Az ujságiróknak pedig mondják meg, hogy kiméljék az anyját. Tegyék meg egy embernek, aki ugyis minden nap a kötelet várja.

— Én nem vagyok gyilkos természet, — mondja. — Ha én gyilkolni akartam volna, gyilkolhattam volna Topolán is, ahol magánosan találtam egy gyönyörü

nőt. Én csak pénzt akartam. A Halasiuton öntudatlanul, részegen gyilkoltam. Oda is csak azért mentem, mert pénzt kerestem. Az anyám szemébe pedig éppen nem vagyok gyilkos. Neki a fia vagyok. Egy szegény gyámoltalan nő, mindent elhisz.

Mikor Sztipicsről beszél, azt mondja:

— Tudtam róla, hogy az emberiség jobbik ágából való. Ő felajánlotta magától, hogy megszöktet. Talán megsajnált, mert tudta, hogy halálra vagyok itélve. De ismerem én az embereket. Tudom, hogy az ember a fogházban megigér mindent, de ha kimegy és meglátja a rózsafákat, meg a lányok vádliját, mindent elfelejt. Sztipics azonban tovább is irt, dolgozott az érdekemben. De őt is megszéditette a pénz. Azért ment el Osijekre. Kellett volna benne lenni annyi zsiványbecsületnek, hogy nem megy nélkülem s aztán, ha elfogják, nem kotyog ki mindent. Még legalább tizenöt évig kellene ülnie nagy betyárokkal együtt, hogy iskolát szerezzen. Ha valaki olyan gyáva, hogy mindent bevall, az menjen el tintanyalónak, vagy ügyvédjelöltnek.

Izgalmas szembesitések

Mikor Tóth Imre befejezi a vallomását, *Tubity* Marinkót kisérik fel a fogházból, ahol letartóztatásban van. Fiatal, jó megjelenésü ember. Civilruha van rajta.

Tóth Imre szemébe mondja, hogy cigarettát kapott tőle, hogy a levelezését közvetitette, hogy álkulcsot igért neki.

Tubity mindenre azt feleli: *Nem igaz!*

Tóth: Hol van a kabátom? Azt se vette el?

Tubity: Mit tudom én, hol van. Talán az ócskapiacon.

Tóth: Akkor kérem az árát.

Tubity: Itt az enyém, — s át akarja adni a saját kabátját Tóthnak. A rablógyilkost ez nem hatja meg, ujabb részleteket mond el Tubity szerepléséről, aki elmondta neki, hogy éjjel bent a fogházban csak egy őr van, s amikor ő rá kerül a sor, akkor Tóthot a gondnoki lakás ajtaján át kiengedi.

Tubity: Nem igaz. Hiába akar bemártani engem, barátom.

Tóth: Becsületszavamra mondom, hogy igaz. Hozzá akart jutni az aranyakhoz, meg a 32.000 dinárhoz.

Tubity: Én csak azt akartam, hogy maga nekem a rablásról mindent elmeséljen. Hiszen az őrmesternek fel is jelentettem.

Tóth: Nahát ha én rablógyilkos vagyok is, mégis tisztességesebb ember vagyok, mint maga Tubity ur. Hiszen maga egy szegény halálraitéltet kiszipolyozott. Jól nézne ki az őrmester ur, ha csupa ilyen fegyőrei volnának. *De legföljebb még csak egy van, aki erre hasonlit, a többiért én tüzbe teszem a kezem.*

Tubity rendkivül határozottan tagadja, hogy Tóth szökési terveit elő akarta segiteni, s mikor a vizsgálóbiró kihirdette előtte, hogy *elrendeli ellene a vizsgálati fogságot, akkor is nyugodt marad,* s engedélyt kér, hogy védőt választhasson.

Sztipics Józseffel a szembesités nem tart sokáig. Tóth neki is szemébe mondja, hogy ő irta az első levelet, ő küldött neki ceruzát, s ő igérte, hogy hoz fürészt s bicskát. Sztipics ezt tagadja. Azt állitja, hogy Tóth irta hozzá az első levelet s egy rajzot küldött, hogy milyen fürészt küldjön be neki. Szánakozott Tóthon, azért akart rajta segiteni.

Tóthot visszavezetik a fogházba. Az ajtóból még visszaszól, s engedélyt kér, hogy az édesanyjával beszélhessen. A vizsgálóbiró megigéri, hogy az édesanyja megkapja az engedélyt, csupán erről a szöktetési ügyről nem szabad beszélnie.

Tekintetes vizsgálóbiró ur, — hálálkodik Tóth, — tudok én rossz is lenni, de eztán olyan jó leszek, mint egy faszent. Még csak föl se nézek a földről... Már ugyis alig várom, hogy a kötél megszabaditson az életemtől. Soha többé nem beszélek a szökésről, s nem is teszek semmiféle kisérletet a szökésre.

Tóth Imre ezt az utóbbi igéretét annál könnyebben megteheti, mert az ügyészségi fogházban uralkodó szigoru ellenőrzés és felügyelet ugyis kizárja az ilyen vakmerő kisérlet sikerét. Ha akadt is egy fogházőr, aki megfeledkezett kötelességéről, annak sem sikerült volna Tóthot megszöktetni.

Anglia három jóvátételi javaslatot készit

Hollandia és Svédország is résztvesz Németország fizetőképességének megállapitásában

Londonból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy *három jegyzéket fog küldeni a jóvátételi kérdésben érdekelt hatalmakhoz.* Mind a három iratot *Curzon* lord fogalmazta. Az egyik jegyzéket *Németországhoz* intézi Anglia, a már ismeretes tartalommal. A másodikat a szövetséges hatalmak és az Unió kormányai kapják, amelyben a brit kormány kifejti a jóvátétel megoldására javasolt módszerét. A harmadik egy *kisérőirat* lesz, amelyben Anglia felszólitja az antantkormányokat megjegyzéseik megtételére, a sürgős válaszadásra és a *Németországhoz intézett angol jegyzék aláirására.*

Baldwin miniszterelnök kijelentette, hogy nincs még abban a helyzetben, hogy a Németországnak adandó jegyzéktervezetet nyilvánosságra hozza. Hir szerint a válaszjegyzék tervezetét *Hollandiával és Svédországgal is közlik,* amely államok kormányai kijelentették, hogy *hajlandók közreműködni Németország fizetőképességének nemzetközi megállapitásában.* Londoni lapok azt irják, hogy semleges szakértőkül *Cassel* tanárt és *Curissenget,* a németalföldi állami bank elnökét fogják a megállapitó bizottságba jelölni.

Franciaország hozzájárul a szakértőbizottság kiküldéséhez.

Párisból jelentik: A *Chicago Tribune* illetékes helyről arról értesül, hogy *Theunis* Poincaréval folytatott legutóbbi tanácskozása alkalmával *Poincarétól engedményekre tett szert.* A legfőbb engedmény ezek közül az, hogy *Franciaország elismeri a nemzetközi szakértői bizottságot,* ha Baldwin választervezete erre alkalmas formulát talál. Franciaország akkor is kész hozzájárulását megadni, ha *a bizottságban amerikai és semleges szakértők* is lesznek.

Katasztrófával fenyeget Berlin élelmiszerellátása

A *Lokalanzeiger* pénteki száma irja: A berlini élelmiszerkereskedők gyülést tartottak, amelyen a német főváros élelmiszerellátásának kérdését vitatták meg. A gyülésen elhatározták, hogy amennyiben a kormány rövid időn belül nem gondoskodik az élelmiszerek behozataláról, be fogják üzleteiket zárni, mert a feltartóztathatatlanul kirobbanó forradalmi jelenségeket el akarják maguktól háritani.

A Balkán Bank bukása

Hir Plavsics Dusán letartóztatásáról — 109.000 dollár és 32.000 font fedezetlen tartozás

Plavsics Dusán volt valutadiktátor pénzintézetének, a *Balkán Banknak* összeomlása nagy feltünést keltett ugy beogradi, mint zagrebi pénzügyi körökben, mert a bukás folytán *az országnak több pénzintézete tetemes károkat szenvedett.* A zagrebi törvényszék csütörtökön nyilvánosságra hozta a bank ellen hozott *kényszeregyezségi határozatot* és a biróság ügygondnokká dr. *Budiszavljevics* Srdjan államügyészt nevezte ki. A kiegyezési eljárás határidejéül október 3-ikát tüzték ki, a követelések bejelenésének szepember 30-ig kell megtörténni.

A pénzügyminiszter Zagrebba küldte *Jakovljevics* Adolf pénzügyminiszteri vezérigazgatót és dr. *Novákovics* Dragoljubot, a Narodna Banka vezérigazgatóját, hogy a Balkán Bank ügyvitelét felülvizsgálják. Az a gyanu merült ugyanis fel, hogy a Balkán Bank *a devizarendeletet kijátszotta* és a rendeletbe ütköző büntetendő manipulációkat folytatott.

A beogradi *Politika,* Sztojadinovics pénzügyminiszter lapja a Balkán Bank bukása alkalmával éleshangu cikket ir a zagrebi valutaspekuláció ellen, ami a lap szerint nem egyéb közönséges csalásnál. A *Politika* egyben azt is közli, hogy *Plavsics Dusán volt valutadiktátort, a Balkán Bank elnökét a banknál elkövetett visszaélések miatt le fogják tartóztatni.*

A bukásnál érzékeny kárt szenvedett számos beogradi és zagrebi pénzintézet is. A legnagyobb mértékben az *Angol Kereskedelmi Bank* beogradi fiókja van érdekelve, a melynek azelőtt *dr. Sztojadinovics* pénzügyminiszter volt az igazgatója.

A Balkán Bank igazgatója a pénzügyminisztériumban a hitelező pénzintézetek vezetőivel tartott tárgyalás alkalmával kijelentette, hogy a bank kára onnan származik, hogy a Balkán Bank beogradi fiókja nagyobb összegü svájci frankot vásárolt, amit a zagrebi pénzintézetek nem szállitottak le idejében és igy a bank nem tudta dollár tartozásait fedezni. Ennek a védekezésnek azonban a pénzügyi körök nem adnak hitelt. A beogradi bankok vezetői szerint *a Balkán Banknál teljes zürzavar uralkodik, ugy, hogy a tartozások összegét egyelőre nem lehet megállapitani.* Az a gyanu is felmerült, hogy *a bank könyvelése nem folyik szabályszerüen.*

Hir szerint a Balkán Bank az *Angol Kereskedelmi Banknak* a bukás megtörténte után utólag *21.000 dollárt fizetett ki,* mig a többi hitelezők nem kaptak semmit. Az angol bankfióknak ezenkivül még *130.000 dollár* fedezetlen követelése van a Balkán Bankkal szemben, a *Narodna Bank pedig 50.000 dollárral károsult.*

Az eddigi vizsgálat szerint a Balkán Bank fedezetlen tartozásainak összege *109.000 dollárt és 325.000 dinárt,* összesen mintegy *24 millió dinárt tesz ki.* Kárt szenvedett ezenkivül *a zagrebi postatakarékpénztár is.*

A beogradi tőzsde igazgató-tanácsa és választott birósága is külön ülést tartott a Balkán Bank ügyében. *Acsimovics* és *Starcsevics* pénzügyminiszteri felügyelők megbizást kaptak, hogy a Balkán Bank könyvvezetését felülvizsgálják.

Hir szerint a Balkán Bank igazgatóságának tagjai felajánlották, hogy vagyonukból pótolják a bank deficitjét.

Minthogy az a gyanu merült fel, hogy a bank ügyvezetése körül *bünös mulasztások* történtek, a beogradi rendőrség utasitást kapott, hogy *a Balkán Bank vezetői számára külföldi utleveleket ne adjanak ki.*

Ulain ellen megindul a büntető eljárás

Az igazságügyi bizottság pénteki ülése — A fajvédők védték Ulaint

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyülés igazságügyi bizottsága pénteki ülésén foglalkozott *Ulain* Ferenc képviselő ügyével, aki tudvalevőleg a nemzetgyülés megvesztegetéséről beszélt Cegléden és a parlament szerdai ülésén.

Horváth Zoltán függetlenségi képviselő inditványozta, hogy az igazságügyminiszter utján felhatalmazást adjanak az ügyészségnek, hogy *Ulain* ellen a nemzetgyülés megrágalmazása miatt eljárást indithasson. *Zsitvay* Tibor fajvédő képviselő halasztási inditványa ellenére dr. *Nagy* Emil igazságügyminiszter *Horváth inditványát magáévá tette,* mire a bizottság előadója *Nemes* Bertalan előterjesztésében kifejtette, hogy *a becsület védelméről szóló törvénybe ütköző büncselekmény Ulain ellenében megállapitható.* Azt inditványozta, javasolják a nemzetgyülésnek, *adja meg a kormánynak a felhatalmazást, hogy megindithassa a bünvádi eljárást Ulain ellen a nemzetgyülés megsértése miatt.*

Wolff Károly felszólalásában kijelentette, hogy véleménye szerint *nem a nemzetgyülést, csupán egyes képviselőket* érte a sértés és ezért vitatható, hogy a nemzetgyülés jogosult-e a felhatalmazást megadni. *Szcitovszky* Tibor kifejtette, hogy elsősorban az előzetes tényállás megállapitása lenne szükséges. *Rupert* Rezső ezzel szemben azt hangoztatta, hogy *a vádak az egész nemzetgyülést érték,* mert *Ulain* általánosságban mondotta el vádjait.

Nagy Emil dr. igazságügyminiszter ujra felszólalva kifejtette, hogy *a támadás az egész nemzetgyülést érte,* mindaddig, amig *Ulain* a részvényeket állitólag elfogadó képviselőket meg nem nevezi. *Farkas* Tibor hangsulyozta, hogy *Ulaint bármi módon kényszeriteni kell, hogy nevezze meg a részvényeket elfogadó képviselőket.*

Több felszólalás után a többség ugy döntött, hogy *a bünvádi eljárás megindítására felhatalmazást ad a kormánynak.*

A vitás kántorföldek

Raics Balázs és Schumacher Ferenc képviselők akciója

Megirta a *Bácsmegyei Napló,* hogy a közoktatásügyi miniszter legutóbbi rendeletével elrendelte, hogy a kántorföldeket az egyházak kántoraitól vissza kell venni s az iskolaszékeknek át kell adni. Ez a rendelet ugy a katolikus, mint evangelikus egyházak körében élénk visszatetszést keltett.

A vajdasági katolikusok egyházi képviseletei nevében *Raics* Balázs nemzetgyülési képviselő, az evangelikusok nevében *Schumacher* Ferenc képviselő interveniáltak a közoktatásügyi miniszternél a rendelet visszavonása végett.

A miniszter kijelentette, hogy a gazdasági év végén, november hóban, intézkedik a rendelet visszavonása kérdésében.

A miniszternél eljáró két képviselőt nem elégitette ki a közoktatásügyi miniszter válasza és ezért pénteken délelőtt fölkeresték *Pasics* miniszterelnököt is, aki előtt szintén előadták a katolikus és evangelikus egyházak sérelmét s arra kérték a miniszterelnököt, hogy a rendeletet a kormány vonja vissza s az elemi oktatásról alkotandó törvényben törvényhozási uton szabályozza.

A miniszterelnök megigérte, hogy támogatni fogja a kivánságot a minisztertanács előtt.

Gyilkolt a szerelem

Egy szremszki-karlováci legény féltékenységből megölte a szeretőjét

Szremszki-Karlovácon rövid egymásutánban öt gyilkosság történt. A csöndes, békés falu nyugalmát most ismét véres szenzáció zavarta meg. *Gyorgyevics* József karlováci legény féltékenységből *agyonszurta Morvai Zsuzsannát*, egy karlováci gazda fiatal leányát.

Gyorgyevics József már régóta szerette Morvai Zsuzsannát és az életvidám lányt, aki szeretett bálozni, táncolni, állandóan üldözte féltékenységével. Több alkalommal veréssel fenyegette meg, ha más legényekkel látta. Csütörtökön délelőtt Morvai Zsuzsi a féltékeny szerető tilalma ellenére is sétálni ment szomszédjának fiával. Gyorgyevics, aki állandóan lesett a lányra, utánuk ment és amikor meglátta szerelmesét az idegen legénnyel, *közibük rontott*.

Az udvarló gyorsan elsietett, a leány, akit ismét fenyegetni kezdett az indulatos legény, maga is fenyegetéssel válaszolt s mikor a felhevült férfi csuklón ragadta, kirántotta magát kezei közül és sirva ezt kiáltotta:

„Te nékem nem parancsolsz, én azzal a fiuval járok, akivel jólesik!" A fölhevült legény ekkor *bicskát rántott s bele döfte a futni akaró leány mellébe*. Morvai Zsuzsa eszméletlenül esett össze. A kés a szivburkot sértette meg és a leány másnap a novisadi kórházban, a nélkül hogy magához tért volna, sulyos sebébe *belehalt*.

A gyilkos legényt a rendőrség letartóztatta.

A tanitónő

Beleőrült abba, hogy az igazgatója üldözte

Ujvárosy Ida tanitónő, aki a baranyamegyei *Kopács* község iskolájában müködött hosszabb időn keresztül, néhány héttel ezelőtt *beleőrült* abba, hogy az iskola igazgatója hajszát inditott ellene és fölöttes hatóságánál kijárta a tanitónő elbocsátását. Az iskolaigazgató, *Kaszap* István, aki nős és családos ember, hosszu időn keresztül udvarolt a feltünően szép leánynak, azonban a tanitónő mindig igyekezett őt távoltartani magától, sőt egyizben szabadságra is ment, csakhogy az állandó üldözéstől — amelyről már a falu népe is beszélni kezdett — megszabaduljon. Visszatérése után a mellőzött iskolaigazgató azzal állt bosszut rajta, hogy *hivatalos minőségében* folytonosan kellemetlenkedett neki.

Eleinte csak apróbb kellemetlenségekkel bosszantotta Kaszap az iskolájához beosztott szerencsétlen nőt, komolyabb bosszura akkor nyilt alkalma, amikor az iskolavezetőket egyizben berendelték a tanfelügyelőségre a tanitók eskütétele ügyében. Kaszap, amikor visszatért Kopácsra, egyetlen szóval sem emlitette Ujvárosy Ida előtt, hogy mi történt az értekezleten és azt is elhallgatta előtte, hogy mikor lesz az eskütétel napja. Az eskütételen az igazgató ilyenformán *egyedül jelent* meg és azt *jelentette*, hogy a nála müködő Ujvárosy Ida azért nem jött el, mert *nem hajlandó letenni az esküt*.

A jelentések megjárták a hivatalos fórumokat. Közben *Ujvárosy* Ida *teljes tájékozatlanságban* tovább müködött. Igy érte őt néhány hét mulva az az intézkedés, amelyben az eskü megtagadása miatt történt *elbocsájtásáról* értesitették. A tanitónő *csak most ocsudott* a körülötte történt események tudatára. *Leirhatatlan hatást* gyakorolt rá ez a tény, kenyeréről, jövőjéről volt szó. Izgalmas és idegromboló küzdelem kezdődött a kenyérért. Ujvárosy Ida hónapokig járta az illetékeseket, a tanfelügyelőnél kilincselt, a minisztériumba kérvényt kérvény után adott be. Meg sem várta az egyik elintézését, máris ujabbal próbálkozott. A falu lakossága vele érzett. Nem használt semmit. Közel két évig tartott ez a *kétségbeesett és dühös* vergődés. Igazának tudatában már *rögeszméjévé* vált tragédiája. *Kaszap* igazgató elérkezettnek látta ekkor az időt, hogy ujból akcióba lépjen. Sikerült neki mindenütt elhitetni, hogy a tanitónő *nem beszámitható*. A hivatali munkával elhalmozott illetékeseknek megfelelt ez az elintézési formula, most már meg sem hallgatták a tanitónőt, hiszen *„üldözési mániában szenved"*. Ezzel tértek napirendre esete fölött.

Ujvárosy Ida, akinek *gyenge és tépett idegeit összeroncsolták* az események: *buskomorságba esett*. Egyik rokona megszánta és annál lakik most. Pár hete az állapota *rosszabbodni kezdett*. Röviddel ezelőtt még segiteni lehetett volna rajta, ha visszahelyezik állásába, de ma már ez is kétséges. Beleőrült az üldözésbe . . .

(m. a.)

Szerb, cseh és magyar lelkészek tanácskozása Budapesten a nemzeti kisebbségek sorsáról

Budapestről jelentik: A Nemzeti Jóbarátság Világszövetsége nemrég általános akciót inditott abban az irányban, hogy a leginkább elnyomott nemzeteknek a békeszerződések által idegen területre jutott tagjait a helyszinen hallgassa meg s a jogos panaszokat orvosolja. Az első ilyen tanácskozás most kéthete Novisadon játszódott le, amelyen az angolokon és a szerbeken kivül románok és magyarok vettek részt.

Most a kisebbségek ügyét Budapesten kezdték tárgyalni, ezuttal a szlovenszkói magyarság sérelmei felderitésére. A konferencia a Ráday-utcai lelkész-képző akadémia disztermében kezdődött s ezen megjelentek többek között Sir *Dickinson*, a Nemzetközi Jóbarátság Világszövetségének tiszteletbeli főtitkára és *Ramsay*, szervezőtitkár, az angolok részéről, *Zilka* prágai teológiai dékán, *Knorrek* trautenaui és *Ruppeedt* Fedor zilinai lelkészek, továbbá *Prohászka* titkár. Ott volt még *Zubkovics* György görögkeleti szerb püspök, magyar részről pedig *Ravasz* László és *Raffay* Sándor püspökök, *Boér* Elek, *Józan* Miklós, *György* Endre, *Szeberényi* Lajos, *Kaas* Albert báró és nagyszámu közönség.

A Világszövetség magyar csoportja nevében Raffay Sándor üdvözölte az egybegyülteket és megállapitotta, hogy rendkivüli fontosságot tulajdonit a csehekkel való tárgyalásoknak, amelyeknek megtartására most nyilik először alkalo ma nagy félreértések után. *Dickinson feszült* figyelemtől kisérve válaszolt. Szeretetteljes szavakkal állapitja meg, hogy Budapesten szép számmal talált készséges munkatársakra a nemzetközi jóbarátság eszméjének épitésében. Egész Európa, ugymond, az imént operált beteg sulyos állapotában van. Sajnos, hogy még csak gyakorlott mütőorvosok sem végezték ezt az operációt s igy a kontinensnek most nagyon gondos ápolásra van szüksége, hogy egyáltalában lábraállhasson.

Dickinson után *Ramsay* szólott és kiemelte, hogy *a kereszténységnek elől kell járnia a béke müvének megteremtésében. És elől is jár.* A franciaországi világszövetségi bizottság legutóbbi szózatában elitéli azt az erőszakosságot, amelyet hazájának kormánya idegenekkel szemben igénybe vesz. *Nem lehet egyetlen civilizált országot sem a másiknak uralma alá hajtani.* Végül *Zilka* cseh professzor beszélt és igen megnyerő modorban jelentette ki készségét arra, hogy a csehek — ahogy Zilka magát kifejezte — *a gyakorlati keresztény ség mezőire lépjenek*. Kétségtelennek tartja, hogy a keresztény ség barátai kezet tudnak nyujtani egymásnak az országok határai fölött is. Szivesen hivja meg a magyarokat, hogy a most megkezdett tanácskozásokat cseh földön folytassák.

Felrobbant egy srapnell a szuboticai Goldner-gyárban

Srapnell-kupak az ócska-réz között — Egy munkás életveszélyesen megsebesült

Pénteken délután fél háromkor sulyos szerencsétlenség történt Subotican a *Goldner* testvérek Jugovics-utca 20. szám alatt levő jégszekrény-gyárában. A gyárban feldolgozásra kerülő ócskaréz kiválogatásánál *Radvánszki* Kálmán 33 éves gépész a rézhulladékok között levő srapnellkupakokból ki akarta szedni a robbanó anyagot, miközben *az egyik srapnell-kupak felrobbant és Radvánszki Kálmánt sulyosan megsebesitette*, akit életveszélyes sebeivel a mentők a kórházba szállitottak.

Ahol a robbanás történt

A Jugovics-utca 20. szám alatt van Goldner testvérek jégszekrény-gyára, ahol a jégszekrényekhez szükséges réz-alkatrészeket a cég lakatosmühelyében ócskaréz-hulladékokból állitják elő. Az ócska rezet és vasat a cég az ócskavaskereskedőktől vásárolja. Csütörtökön is nagyobb mennyiségü vas- és rézhulladékot vett a cég Engelsmann suboticai kereskedőtől. A Goldner cég főnöke az ócska fém átvételekor látta, hogy a hulladékok között *srapnell-kupakok* is vannak, amire figyelmeztette is eladóját. *Engelsmann* a figyelmeztetésre kijelentette, hogy ezek már *teljesen ártalmatlanok* és baleset nem történhet. Ennek alapján Goldnerék átvették a srapnell-kupakokat is, bár, — amint a cég főnöke munkatársunk előtt kijelentette, — hasonló robbanó anyagokat *ezelőtt még nem vásároltak*.

Az átvett fémhulladékokat a gyárnak az udvar hátsó részén levő, tágas, világos, tiz méter hosszu és hat méter széles mühelyébe vitték, ahol *Radvánszki* Kálmán gépész vette át kiválogatás és feldolgozás végett.

Felrobbant a srapnell

Pénteken délután két órakor, a munkaidő megkezdésekor fogott hozzá Radvánszki *a srapnell-kupakok megvizsgálásához*. Az első srapnell-kupakot sikerült is szétszednie, azután a másodikat szoritotta össze a vasprésben és fogó segitségével szét akarta srófolni a kupakot. A vaprés csavarása azonban, ugy látszik, a megengedettnél nagyobb erővel történt, mert *a srapnell-kupak egyszerre nagy detonációval felrobbant. A kupakból láng és füst csapott ki, Radvánszki pedig sulyosan megsebesülve irtózatos jajkiáltással esett össze.* Megsebesült még *Magas* László lakatos is, aki Radvánszki mellett dolgozott.

A robbanásra és füstre egy pillanatra *pánik keletkezett és a helyiségben dolgozó többi négy munkás ijedten menekült ki az udvarra*. A gyártelep egyéb mühelyeiben dolgozó munkások mind a robbanás szinhelye felé siettek, azonban megállapithatták, hogy Radvánszki sérülésén kivül egyéb veszély már nem fenyeget.

A robbanás után

A baleset után azonnal értesitették a mentőket, akik a több sulyos sebből vérző *Radvánszkit* első segélyben részesitették és beszállitották a városi közkórházba. Megállapitást nyert, hogy *a robbanás Radvánszkinak balkézfejét letépte, bal alsó- és felsőkarját összeroncsolta és baloldali vállkulcsát eltörte, továbbá homlokát is megsebesitette*. A sulyosan sérült ember eszméletét nem vesztette el. Állapota nem életveszélyes, de *karját valószinüleg amputálni kell és munkaképességét nem fogja többé visszanyerni*.

A szétrepülő vasdarabok *jobbkezének csuklóján megsebesitették Magas* László lakatost, egyik inas pedig jobboldalán sérült meg könnyebben, azonban mindketten tovább folytathatják munkájukat.

A robbanás hatása szerencsés körülmény folytán csak alig egy-két méter körzetre terjedt ki és igy csak azok sérültek meg, akik a közvetlen közelben tartózkodtak. A mühely berendezésében a robbanás *nem tett kárt*, sőt a robbanás szinhelyétől másfél méterre levő ablakok sem törtek be.

A mentők távozása után a nyugalom a gyártelepen visszatért és a mühelyben a munkát tovább folytatták . . .

Az agrárminisztérium

Suboticánál is rosszabb fizető

A város, ha adós, fizessen, ha hitelező, várjon

Subotica városnak több mint egy millió dináros követelése van az agrárminisztériumtól, amelynek megfizetését a minisztérium már hónapok óta halogatja. A város több izben kérte a minisztériumtól, hogy a tekintélyes összeget utalja ki, de a válasz minden alkalommal az volt, hogy az agrárminisztérium elszámolási viszonyban van Subotica várossal és neki is több százezer dináros követése van nemrég óta a városstól.

Az agrárminisztérium tartozása onnan származik, hogy az agrárcélokra lefoglalt városi földek után még nem utalta ki a várost megillető kártéritési összeget, amely több mint egy millió dinárt tesz ki. Minthogy a pénz kiutalása egyre huzódott, dr. *Pletikoszits* András főispán-polgármester kedden Beogradba utazott, hogy a tartozás kifizetését megsürgesse az agrárminisztériumtól és egyben felvilágositást kérjen afelől, hogy az agrárminisztérium milyen természetü követelést támaszt a várossal szemben, mert a város erről a tartozásáról eddig semmit sem tudott.

Az agrárminisztériumban kijelentették Pletikoszits főispánnak, hogy Subotica város az agrárcélok alól mentett földjeinek haszonbérét felemelte és ez a különbözet, amely körülbelül négyszázezer dinárt tesz ki, az agrárminisztériumot illeti meg. Bár ennek a követelésnek legális jogalapja nincsen és Pletikoszits főispán még sem zárkózott el ennek az összegnek a megfizetése elől, hogy legalább a különbözetet megkaphassa a város, mert ami a város tartozását illeti, ha az agrárminisztérium érvényes jogcim nélkül hajtotta be, ugy is vissza kell hogy téritse a városnak. Az agrárminisztériumban azonban még erre a propozicióra is azt válaszolták, hogy előbb a város fizesse be a négyszázezer dinárt, azután kiutalják a városnak tartozásukat. Ehhez az álláspontho z ragaszkodtak még akkor is, amikor Pletikoszits főispán azt a javaslatot tette, hogy vonják le a város tartozását a város követeléséből, és a különbözetet utalják ki.

A tárgyalások végre is arra az eredményre vezettek, hogy az agrárminisztérium kilátásba helyezte a különbözet kiutalását.

Kisért a vérvád

Nyomtalanul eltünt egy tizennégyéves leány

Osijekről jelentik: *Ehrich* Jenő doljni miholjáci lakosnál szolgált *Oswald* Kata 14 éves cselédleány, aki néhány héttel ezelőtt eltünt szolgálati helyéről és egyuttal Doljnimiholjácról is. Ehrlich azonnal bejelentette a leány eltünését az osijeki rendőrségnél. Hasztalan nyomoztak azonban az eltünt leány után, nem tudták fellelni.

Hetek multak el azóta, de a leányról semmi életjel sincs, a kétségbeesett szülők is eredménytelenül kerestették.

A titokzatos eltünés szomoru epilógusa, hogy a békés község nyugalmát teljesen fölboritotta az eset. *Sötétlelkü emberek fölidézték a „vérvád" meséjét* és a borzasztó gyanu belopta magát a korlátolt falusi emberek fejébe. Kezdetben csak suttogva emlegették egymás közt, hogy „vérét vették a lánynak", később az ostoba hiedelem szájról-szájra járva terjedt, mig végül izgalomba ejtette az egész községet. A müveltebb lakosok fölvilágositó szavainak köszönhető, hogy Tiszaeszlár meg nem ismétlődött, de a középkori. barbár gyanu magva ma is ott lappang a tömeg lelkében és csak az eltünt leány föltalálása pusztithatná ki végleg.

Rendőri brutalitás a zentai pályaudvaron

A 19-es rendőr hősködése

A sentai rendőrség néhány tagja ellen az utóbbi időben sürün érkeznek panaszok a rendőrfőkapitányságra. Ezek a feljelentések azonban még mindig nem gátolnak meg egyes rendőröket abban, hogy panaszra okot adó cselekmények elkövetésétől tartózkodjanak. A feljelentések alapján *Nikolics* György rendőrfőkapitány minden esetben nyomozást rendel el és a bünösöket rendszerint megbünteti. Éppen ezért érthetetlen, hogy akadnak még egyes rendőrközegek, akik hivatali hatalmukkal visszaélnek.

Hönig Izsó sentai kereskedő szerdán Adáról Sentára utazott. Mint hogy az adai állomáson már nem volt ideje jegyet váltani, jegy nélkül szállt be a vonatba, ahol utközben a kalauznál váltott jegyet. A kalauz elfelejtette a jegyet átadni, csupán az érte járó pénzt vette át. Az ut rövidsége miatt Hönignek nem volt ideje a kalauztól elkérni jegyét és igy Sentán jegy nélkül szállt ki a vonatból. A kijáratnál követelték tőle a jegyet, mire ő, hogy elejét vegye a továbbiaknak, még egyszer megfizette a jegy árát az állomáson.

Amikor el akart távozni, a perronon szolgálatot teljesitő 19-es rendőr utána szólt, hogy álljon meg, mert számolni valója van vele.

Hönig megállt és ekkor a 19-es rendőr felelősségre vonta egy cikk miatt, amely az egyik suboticai napi lapban jelent meg még régebben és amely arról szólt, hogy hogyan vertek meg a sentai rendőrök a városháza folyosóján egy *Heiszler* nevü fiatalembert. Amikor *Hönig* azt kérdezte, hogy miért vonja ezért felelősségre, a rendőr azt válaszolta, hogy: *azért mert én is ott voltam akkor.* Hönig igyekezte megmagyarázni hogy ő erről a cikkről nem tud semmit, s azt a lapot nem tudósitja és igy ő nem felelhet az ott megjelentekért. A rendőr kijelentette, hogy ezzel nem törődik és megragadta Hönig kabátját s rátámadt, hogy hogyan merte az előbb megsérteni a kalauzt. Erre most már választ sem várt, hanem *Höniget vonszolni kezdte* az állomás háta mögé. Közben nagy csődület támadt és az utasok, amikor észrevették, hogy a rendőr egy félreeső helyre akarja cipelni áldozatát, rátámadtak és *követelték, hogy engedje szabadon.* A rendőr ugy engedett a felszólitásnak, hogy Höniget teljes erejéből odalökte a keritéshez. Ezután a rendőr figyelmeztette a jelenlévőket, hogy ne menjenek tanuskodni ellene, mert baj lesz.

Hönig a 19-es rendőrt feljelentette Nikolics rendőrfőkapitánynál, aki elrendelte ellene a nyomozást. A brutális rendőr bizonyára nem kerüli el büntetését.

A tigrisek, a Kolera-banda és egyéb asztaltársaságok

— Régi szabadkai emlékek —

Ki emlékszik még rájuk?.... Ki emlékszik a régi városra ,amely hires volt lakodalmairól, mulatós dzsentrieiről, kártyacsatáiról, boráldomásairól és bohémjeiről? Ki emlékszik az elmult esztendőkre, éjszakákra és emberekre, akik itt éltek, ittak és szerettek és akik valamikor ugy hozzátartoztak a város életéhez. Ki emlékszik a régi kedvre, régi csapatokra, a Tigris-társaság, a Kolera-bandára és egyéb társaságokra? akik békében vitték, vezették, szórakoztatták és hiressé tették ezt a várost, amely ma már csak tradicióiból él...

Öreg, idős suboticaiaknak talán nem mondunk el ujat, ha jó pár esztendővel ezelőtti történeteket, társaságokat és bohémeket idézünk lakodalmakra, áldomásokra és bohémiára. A fiatalabb nemzedéket azonban, amelyet a háboru teljesen elszakitott a régi várostól, bizonyára érdekelni fogják azok a reminiscenciák, amelyek elmult idők romantikájával vannak ékesitve.

*

Régen — jóval a háboru előtt — javithatatlan borisszák és éjszakázók *Gál* Ferenc, zeneigazgató, a jónevü zeneszerző körül csoportosultak. *Gál* Ferenc, az örökké vidám, tréfás, mindenre kapható muzsikus, volt a vezére az akkori bohémeknek, akik szerették a jó bort és az éjszakákat. Agglegény volt, kitünő cimbora, aki egymaga tartotta kedvvel a *»Kolera-bandát«* — ahogy a társaságot maga elnevezte. Csak jótorku embereket vettek maguk közé, muzsikálissat, — mert a muzsikát még a bornál is jobban szerette Gál Ferenc a vezér. A Kolera-bandához tartozott különben a két Joó-testvér és a kitünő Manojlovics és még sokan az akkori idők jeuress-dereiből.

A *Kolera-bandának* volt egy hires tréfája, Gál komponált valami állatmuzsikát, valami darabot, amelyben állati hangok adták a motivumokat. A szamár, a kakas, a béka, a disznó voltak a főszereplők benne. Ezt a darabot a Kolera-banda mutatta be a vendégszerető házaknál, rendszerint éjfél után, a mikor már a tagok borral jól fölstimmelték a hangjukat....

*

A fiatalabb generációnak nem volt bohémtársasága. A politika sokkal jobban lefoglalta már őket, semhogy el tudtak volna lenni nélküle. Kis klubokat, társaságokat alapitottak, rendszerint valami pártpolitikai célzattal. Aztán a társadalmi elkülönülések is erősen érvényesültek. A földbirtokosok, a dzsentrik a *Tigris* asztaltársaságba tömörültek, a középosztálybeliek a *Magyar* asztaltársaságba és *Kossuth*-belibe.

A *Tigris,* — amelyet Kosztolányi Dezső legujabb regényében a »Pacsirtá«-ban megirt, — kimondottan exkluziv társaság volt. A Pest-ben volt a fészkük, ott boroztak és kártyáztak esténkint. Szidták a szocialdemokratákat és dicsérték Tisza Istvánt. A farsang idején *szigoruan zártkörü bálakat* rendeztek, amelyre csak frakkban lehetett megjelenni. Nyilvános szerepléskor egyforma ruhába öltöztek. Frakkban — lila mellénnyel. Ez volt a tigrisek egyenruhája. Egyébként bricseszben, csizmában jártak. A bohémiára kevéssé hajlottak, bár megtörtént, hogy három nap és három éjszaka járták cigányival a tanyákat.

A *Magyar* asztaltársaságnak csöndes, politizáló urak voltak a tagjai. *Sztantics* Károly volt az elnökük, aki ünnepélyes alkalommal mindig szép beszéddel mutatott rá a társaság áldásos müködésére.

A *Kossuth*-társaságba rebbelis magyarok tartoztak. Választások alkalmával valamennyien korteskedtek — az ellenzéki jelöltnek. *Nojcsek* Géza vezette őket, ő volt a legbuzgóbb tagja az asztaltársaságnak.

*

Persze, ezeken kivül volt még sok egyéb asztaltársaság, vivó-klub, amelyeket — a többivel együtt — a háboru rombolt szét. A nagy világégésben elpusztult a jókedv, elfogytak a tagok és a vidám, boros, mulató városból kiveszett a béke felejthetetlen romantikája....

A zagrebi kémek portréi

Az érettségizett szobalány
A frakkban járó koldus

Zagrebből jelentik: A zagrebi kémkedési ügyben tovább folyik a nyomozás. A nyomozó hatóságok már tisztázták a kurir-szolgálatot teljesitő *Androlics* Danica multját. Ez a nő valóságos tipusa a kalandornőknek. Apja Kuzminec faluban volt tanitó, a leány pedig középiskolát végzett. Ezután *Zagrebben a »Slobodni Dom« ban, a Radics-párt hivatalos helyiségében volt mint gépiróno alkalmazva.* Később Beogradban az igazságügyi és a szociálpolitikai minisztériumban, majd a skopljei rendőrségen, legutóbb pedig a novisadi pénzügyigazgatóságnál volt ugyanilyen minőségben.

Legutóbb *Debarban Androlics* Danica már *pincérnői és szobalányi állást vállalt* és egy ideig *Kruzsnjak* főhadnagy barátnője volt, azonban más, főkép szlovén tisztekkel is benső barátságban élt. *Androlics* Danica igy mind mélyebbre süllyedt. Beogradban tiltott prostitucióért tartóztatták le, azonban nem vallotta be igazi nevét és azt állitotta, hogy florenzi olasz nő. Ezért *áttoloncolták a határon.* Azonban onnan visszaszállitották Jugoszláviába, a mikor is julius 1-én Zagrebbe érkezett és *Birner* Lydia név alatt vett lakást egy szállodában. Mivel innen egy hét mulva tartozás hátrahagyásával eltünt és *csak néhány levelet hagyott hátra,* a szálloda tulajdonosa feljelentést tett ellene a rendőrségen, amelynek átszolgáltatta a nő hátrahagyott leevleit is. Ezekből a rendőrség megállapitotta, hogy az eltünt nő *Androlics* Danica, megkezdte utána a nyomozást. Időközben jelentkezett a leány a zagrebi hadseregparancsnokságon, a kémkedési ügy leleplezése végett és ekkor tartóztatták le.

Kihallgatása a legnagyobb nehézségekbe ütközik, mert *Androlics* Danica nagyon intelligens és minden kérdés alól rendkivül ügyesen bujik ki. Eddig csak annyit vallott be, hogy *olasz kémektől kapta azokat a jelentéseket, amelyeket átvitt Olaszországba. Állitása szerint nagyrészt szlovén tisztekből áll ez az olasz kémszervezet.* Megállapitották már azt is, hogy *a kémszervezet összeköttetést tartott fenn egy macedon komitével.*

Androlics Danica feltünően tájékozott katonai kérdésekben. Olyan biztonsággal beszél szakkérdésekről, hogy alig lehet ellenőrizni. Hogy kik voltak büntársai, azt még nem sikerült teljesen megállapitani, annyi azonban már bizonyosnak látszik, hogy *tisztán katonai kémkedésről van szó.*

A kémkedési ügy másik letartóztatottja és sulyos gyanusitottja, a mohamedán *Sulejman Avdagics »el Syrri«* ugyancsak érdekes kalandormultra tekint vissza. Hosszu ideig élt Bécsben és gyakran megtörtént, hogy egyik nap rongyos ruhában látták, másnap pedig már frakkban tünt fel és autón járt. Többnyire *mint egyptomi herceg szerepelt* és a legszivesebben exotikus külföldi hercegek barátságát kereste. Néha fejedelmi vacsorákat adott és több felolvasást is tartott az arab költészetről, a fakirokról és hasonló témákról. *Valamennyi európai nyelven beszél.* A háboru alatt tartalékos tiszt volt és a cenzurához volt beosztva. A háboru után Sarajevóba költözött és »Telal« cimmel egy reklám-ujságot adott ki, később pedig Zagrebban adta ki az »Omnia« cimü lapot.

HIREK

— **Kedden irják alá a lausanne-i békét.** Genfből jelentik: A szövetségtanács tudomásul vette a lausannei békekonferencia értesitését. A békeszerződést kedden irják alá. Az ünnepélyes záróülést Schenzer elnök fogja vezetni.

— **A suboticai hadkiegészitő parancsnokságot Óbecsére helyezték.** Óbecséről jelentik: Az I. hadseregparancsnokság rendeletet küldött Óbecsére, amelyben közli, hogy a suboticai hadkiegészitőparancsnokságot november hóban átköltöztetik Staribecsére.

— **Visszavonják az antant csapatokat Konstantinápolyból.** Konstantinápolyból jelentik: *Harrington* tábornok a török térparancsnoksággal megegyezett abban, hogy a szövetségesek ugy tengeri, mint szárazföldi saderejüket visszavonják Konstantinápolyból.

— **Küzdelem a vasárnapi munkaszünetért.** Osijekről jelentik: A magánalkalmazottak már régebben mozgalmat inditottak, hogy a munkásvédelmi törvényben is biztositott vasárnapi munkaszünetet keresztülvigyék, a kereskedők és iparosok egyesülete azonban nem volt hajlandó ebbe beleegyezni. Az alkalmazottak az osijeki munkafelügyelőséghez fordultak közvetitésért, mely hivatal azonban a közvetitést megtagadta. Az alkalmazottak most vasárnapra értekezletet hivtak egybe, hogy a további teendők dolgában megállapodjanak.

— **Fascista-ellenes tüntetés Marseillesben.** Marseillesből jelentik, hogy az olasz nagykövet ottani látogatásakor csütörtökön fascista-ellenes tüntetések voltak a város utcáin. A rendőrség és a tüntetők közt összeütközésre került a sor és több letartóztatás történt.

— **Örökös lakás tanitói tiszteletdijban.** Osijekről jelentik: *Sajcsics* Milica tanitónő már 44 év óta tanitja Čepin község fiatalságát a népiskolában. A község előljárósága most elhatározta, hogy a szép multra visszatekintő tanitónőnek természetbeni lakását — jutalmul — egész életére meghagyja.

— **Telecskán megszüntették a német iskolát.** Apatinból jelentik: *Telecska* bácskai községben a német iskola müködését egy rendelettel a jövő tanévtől kezdve *megszüntették.* Ugyanez a rendelet gondoskodik róla, hogy a németajku gyermekeket az ottani szerb iskolában helyezzék el. A rendelet nagy megütközést keltett Telecskán. A község német lakossága joggal tiltakozik anyanyelvének ilyen erőszakos elnyomása ellen.

A suboticai iparosok betegsegélyző-szövetkezetének ülése. A suboticai önálló iparosok betegsegélyző szövetkezete hétfőn délután 5 órakor ülést tart, amelyen a jelölő bizottság beterjeszti a kijelölt igazgatósági tagok névsorát. A szövetkezet kéri tagjait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **A kutya helyett a gazdát lőtte le.** Becskerekről jelentik: *Radu* János ujozorai lakos apja birtokán tartózkodott pénteken délelőtt. Ebben az időben ment át a birtokon Mita *Nitics* pénzügyőr is, akit Radu kutyája megtámadott. Nitics védekezés közben lekapta fegyverét, hogy a kutyára lőjjön, *de a golyó Radut találta gyomron.* A szerencsétlen ember eszméletlenül esett össze. A gyilkos golyó Radu lovát is megölte. Radut sulyos sebével a becskereki közkórházba szállitották. Az eljárás a pénzügyőr ellen megindult.

— **Kisiklott személyvonat.** Apatinból jelentik: Pénteken este, a Somborból Apatinba érkező személyvonat mozdonya az apatini állomás bejárata előtt kisiklott. Emberéletben kár nem esett. A kisiklás folytán a személyvonat több órás késést szenved.

— **Belefulladt a Begába.** Becskerekről jelentik: Wolff János 10 éves becskereki fiucska pénteken délután fürödni ment. Uszás közben a viz elsodorta, segélykiáltásait nem hallotta meg senki s igy belefulladt a vizbe. Holttestét két óra mulva vetette partra a viz.

Sikkasztó kereskedősegéd. Sentáról jelentik: Benedek János füszer nagykereskedő feljelentést tett a sentai rendőrségen Dondó József nevü alkalmazottja ellen, aki a cég adósaitól felvett harmineezer koronát és a pénzzel megszökött. Ugyanekkor tett feljelentést Dondó József apja is ellene, mert ezerhatszáz koronát és aranynemüeket lopott el tőle. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Megjelent a Nyugat juliusi száma.** A „*Nyugat*" julius 16-iki száma érdekes és gazdag tartalommal megjelent. Közli *Pataki* József, *Sós* Aladár, *Walleshausen* Rella, *Kürti* Pál, *Strém* István, *Somlyó* Zoltán, *Laczkó* Géza, Dr. *Dettre* János, *Hevesy* Iván és *Balassa* József irásait. A „Nyugat" megrendelhető az Athenaeum könyv- és hirlapterjesztő vállalatnál Subotica, Aleksandrova u. 5.

— **Több bevándorlót fogad el Amerika a jövő évben.** Newyorkból jelentik, hogy decemberben uj törvényjavaslatot terjesztenek a szenátus elé, amelynek elfogadása esetén az európai államok kétannyi kivándorlót küldhetnek ezentul Amerikába, mint eddig.

— **Elkészül a szegedi fogadalmi templom.** Szegedről jelentik: A háboru kitörésekor félbenhagyott fogadalmi templom a jövő héten teljesen elkészül. Az épités befejezése százhuszmillió magyar koronába került.

— **Harden merénylőjét Bécsben elfogták.** Berlinből jelentik: *Ancermann* volt főhadnagyot, aki körülbelül egy évvel ezelőtt Weicherttel és Grenzzel együtt merényletet követett el Harden Miksa ellen, Bécsben letartóztatták. Az osztrák kormánytól Ancermann kiadatását fogják kérni.

— **A Tisza halottja.** Óbecséről jelentik: Kedd délelőtt az óbecsei hajóállomás közelében halászok női holttestet fogtak ki a Tiszából. A halottban, aki több mint tiz óra hosszat volt a vizben, *Borsányi* Teréz 80 éves óbecsei asszonyra ismertek. A nyomozás megindult az irányban, hogy szerencsétlenség, vagy öngyilkosság történt-e.

— **Befejeződött a vizsgálat Svájcban Vorovski orosz megbizott meggyilkolása ügyében.** Genfből jelentik: *Vorovski* szovjetmegbizott meggyilkolása ügyében befejeződött a vizsgálat, amely megállapitotta, hogy a gyilkosságot *Conradi* svájci és *Polumin* orosz alattvalók egyetértve követték el. *Polumin* kijelentette, hogyha *Conradi* vállalkozása sikertelen lett volna, akkor ő ismételte volna meg a merényletet.

— **Jugoszláv diákok viszontagságos utazása.** Deutsch Ferenc adai diák berlini technológián végzi tanulmányait. Szünidőre Berlinből egy negyedáru jeggyel jött haza több társával együtt szüleihez vakációzni. A kedvezményes jegyet, amelyet a berlini jugoszláv konzul is láttamozott, mindenütt respektálták, ugy az osztrák, mint a német határon, csak a ljubljanai határrendőrség emelt ellene kifogást és a hazatérő diákokat *letartóztatta, utlevelüket összetépte és a pénztelen diákokat fejenkint 250—250 dinár pénzbüntetésre itélte. Öt napig tartották őket fogva,* mig hazulról a táviratilag kért pénzösszegek megérkeztek. Az öt nap alatt olyan rossz ellátást kaptak, hogy szabadlábon levő társaik *a városban koldultak össze* számukra ételt.

— **Károlyi Mihály Spanyolországban?** Egy budapesti távirat állitólagos madridi jelentés alapján arról ad hirt, hogy *Károlyi* Mihály titkárával csütörtökön a spanyolországi Vigoba érkezett.

— **Házasság.** Dohm Jakab, Feketics, Kiss Joján Subotica, a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Sorozások Sentán.** Sentáról jelentik: Sentán julius 13-án és 14-én volt az 1903. évbeli hadkötelesek sorozása. A sorozáson 380 katona köteles közül 322 embert talált alkalmasnak a sorozó-bizottság.

— **Behozzák a kiotürt Magyarországon.** Budapestről jelentik: *Nagy* Emil dr. igazságügyminiszter kijelentette, hogy a házszabályrevizió tervezete főképpen azt célozza, hogy a bizottságokban intézzék el ezentul a kevésbé jelentős ügyeket és ezeket csak szavazásra terjesszék be a parlamentnek.

— **Letiltott valutázók.** Sentáról jelentik: *Stock* Dezső nyugalmazott sentai betegsegélyzőpénztári tisztviselő, aki utlevelek láttamoztatásával foglalkozik, julius elején *Raffay* András kalocsai lakos nevére 10 utlevéllel 1 és fél millig magyar koronát utalt át az utlevéltulajdonosok segitségével. Kilenc esetben sikerült is az átutalás, de a tizedik alkalommal a vámhivatal felfedezte a szabálytalanságot, az éppen soros átutalóktól elvették a pénzt és *Lukács* Dezső szabót és feleségét visszaküldték Sentára. Stock és Lukácsék ellen a sentai pénzügyigazgatóság eljárást inditott.

— **Megkerült a két eltünt osijeki diáklány.** Osijekről jelentik: Megirta a »Bácsmegyei Napló« a mult héten, hogy *Boszkovics* Ljubica és Mária *Golyán* osijeki kislányok ezelőtt két héttel eltüntek hazulról és leánykereskedők kezére jutottak. Most hivatalos megállapitást nyert az a tény, hogy a diáklányok a rossz bizonyitvány miatti elkeseredésükben hagyták el a szülői házat és távollétükben, négy napon át Jagodinán, egy barátnőjüknél tartózkodtak, ahonnan édesatyjuk vitte őket haza Osijekre.

— **Szerencsétlenül járt csónakázók.** Petrovoszelóról jelentik: *Sterba* Károly és *Borsos* Lukács péterrévei lakosok csütörtök este cséplés után, a Csik-Bara folyón csolnakáztak. A rozoga ladik a viz közepén felborult, utasai kifordultak, *Sterba* Károly a vizbe fulladt, mig *Borsos* szerencsésen a partra uszott.

Hölgyek figyelmébe!!! Mielőtt bárhova mennének, tekintsék meg *Siládnél* a legujabb divatu *nyári ujdonságokat filckalapok* minden szinben a legjutányosabb árban, ugyszintén mindennemü női- és férfi-kalapok *átalakitása és festése* a legszakszerübben és legujabb divat szerint készülnek. Gyászkalapok hat óra alatt elkészülnek. Sikó József kalapipar Subotica, csirke-piac.

— **A palicsi hotellakók panaszai.** A palicsi fürdőközönség köréből napnap után merülnek fel panaszok a fürdő egyes alkalmazottai ellen, ugy, hogyha a fürdőigazgatóság nem fog erélyesen intézkedni a jelenlegi állapotok megjavitása érdekében, félő, hogy a jövő fürdőszezonban elkerülik az idegenek Palicsot. Szinte naponta érkezik szerkesztőségünkbe panasz a hotelgondnok ellen. Mindennapi eset, hogy azok a vendégek, akik egy meghatározott naptól kezdve kivették és kifizették szobájukat, azt nem kapják meg s másokat pedig kiköltöztet a gondnok szobájából még annak az időnek letelte előtt, a meddig szobáját kifizette. A palicsi hotelek jóhirneve érdekében intézkedni kellene a panaszok orvoslása iránt.

Dr. Fürst Sándor novivrbasi orvos folyó hó 24-én a hamburgi Röntgen-kongresszusra utazik. Augusztus 8-án ismét rendel.

Foto szalon. Vig, Subotica.

I. M. Ovadia beográdi ügyvéd, telefon 1548. Čika Ljubina-ulica 11, interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez: szerbül, magyarul és németül.

Borgia Lukrétia, a szépséges Liane Haiddal a főszerepben, a jövő idény legnagyobb szenzációja lesz. Balkánfilm.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai mütermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesit. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számu házban az *emeleten* (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

ELVESZETT e hó 13-án (pénteken) Palicson a Kmetz-villától a strandig a villamosban egy megkezdett női kézimunka. Nagyon kérem a megtalálót, hogy illő jutalom ellenében adja le a »B. N.« kiadóhivatalában, miután rá nézve az teljesen értéktelen.

Prima gépszijjakat gyárt Melkus Károly Novsad, a selyemgyárnál.

(*) **Roth Olga kozmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolitása. Kaphatók saját készitményü, kiváló hatásu kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérito és szeplőkenőcsök stb. 2804

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére rendel délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet. Vojnich Piroska féle ház.

SPORT

Vasárnapi programm. A kánikulai meleg kissé elvette a szorgalmas meccs-látogató publikum kedvét a mérkőzésektől és a játékosok is csak mérsékelt ambicióval játszhattak a nagy hőségben. A hüvösebbre fordult időjárás azonban lehetővé teszi hogy a vasárnapi *Bácska—Sport* dijmérkőzés a nyári futballszezon igazi attrakciója legyen. A két egyesület első és második csapatainak küzdelme — az ezüst érdemért — a legjobb összeállitásban fog lezajlani. Érdekes, hogy a két csapat mult hónapi, legutolsó találkozása 1:1 eldöntetlen eredménnyel, mig a második csapat mérkőzése a Bácska vereségével végződött. A második csapatok előmérkőzése fél ötkor, az első csapatoké pedig pont hatkor kezdődik a *Bácska*-pályán.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, julius 20-án. Irányzat lanyha, a tőzsde mai forgalma csekély. Összesen 44 vaggon kelt el. Főleg buzát kerestek; uj buza 375 dinár, óbuza 77 kg. 412.50 dinár, tengeri 4%-os defekt 300 dinár, liszt 0-ás 650 dinár, 2-es 595 dinár, 6-os 475 dinár, árpa 64—65 kg.-os 295 dinár, korpa jutazsákban 155 dinár.

Beograd, julius 20. *Zárlat:* London 435—433, Páris 5.56—5.55, Newyork 94.50—94, Prága 2.84.50—2.84, Szaloniki 2.45, Genf 16.65—16.60, Róma-Milanó 4.07—4.04.50, Berlin 0.024—0023, Bécs 0.13.25—0.13.20, Bukarest 48.50—48, Szófia 8—85.50, Budapest 1.095, Amsterdam 97.25.

Zürich, julius 20. *Zárlat:* Berlin 0.0015 (00019), Holland 224 (224.50), Newyork 564 (571.50), London 25.83 (26.25), Páris 33.30 (33.70), Milanó 24.35 (24.65), Prága 16.95 (17.125), Budapest 0.06 (0.06), **Beograd 6.15 (6.10),** Bukarest 2.95 (2.95), Szófia 5.30 (5.20), Varsó 00040 (00045), Bécs 00079.75 (00080 75).

Budapest, julius 20. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Berlin 4—4.80, Bécs 13.60—14.05, Newyork 9240—9540, Beograd 96—100, Páris 544—564, London 42350. *Valuták:* Dinár 96—100, Német márka 4—4.80, Osztrák korona 13.60—14.05, Francia Frank 549—569.

Értéktőzsde. Budapestről jelentik: Az értéktőzsdét pénteken barátságos hangulat jellemezte. A bankközi forgalomban az arbitrázs-papirok nyomultak előtérbe. A helyi értékekre erős pénzajánlatokat tettek. A szilárd hangulatot főleg a bécsi vásárlások idézték elő. Árfolyamok: Osztrák Hitel 132000, Kereskedelmi Bank 575—570000, Magyar Hitel 300—307000, Leszámitoló 62—63000, Salgó 345—325000, Délivasut 70—72000, Viktoria malom 125000, Szlavónia 56—57000, Viktória butor 11000, Zabolai 71—72000, Rima 95000, Schlick 75000, Izzó 340000.

Háziasszonyok!!!

A közismert, 40 év óta legjobban bevált, valódi

Hartmann és Mittler „LUFTBALLON" KÉKITŐ

eredeti üvegekben minden füszer- és festékü zletben ismét kapható A legkiadósabb és legmegbizhatóbb minőség. Ügyeljünk a cégre és a „LUFTBALLON" védjegyre.

Jól bevezetett, elsőrangu novisadi

GABONAÜGYNÖKSÉG és BIZOMÁNYI ÜZLET MEGBIZHATÓ BIZOMÁNYOSOKAT KERES

terménybevásárláshoz korlátozott meghatalmazással. Ajánlatok „Bizományos" jeligére „Reklam" hirdetőirodába, Novisad, Jevrejska ul. 11. sz. küldendők.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Vas Jenő azt hireszteli rólam, hogy üzletem és házam e hó 29-én árverés alá kerül. Megnyugtathatom ismerőseimet és barátaimat, hogy ez a hiresztelés kenyéririgységből eredő — alaptalan — rágalom, én ellenem senki nem kérhet árverést, hacsak önmagam nem, de még annyit nem rontott rajtam Vas Jenő ur rágalmazása, hogy erre szoruljak.

Fehér Ferenc
Horgoš

5471

A helybeli gyógyszerészek értesitik a kerületi munkásbiztositó tagjait, hogy

receptjeiket

ugy mint eddig minden gyógyszertárban elkészittethetik.

Senat grada Subotice.

Oglas.

Senat grada Subotice stavlja do znanja, da će se održati tek. godina 6. augusta u gospodarskom odelenju varoške kuće II. sprat br. 129.

jeftimba

za liferovanje slame za gradsku potrebu nužno oko 12—16000 klg.

1. Liferovana slama ima biti žitna ili zobna, sasvim čista i suva bez ikakvog neugodnog mirisa.
2. Dužan je poduzetnik svako liferovanje po naručbi u okviru 48 sati označenu količinu na označeno mesto u gr. skladište obaviti.
3. Poduzetnik je dužan pri jeftimbi jamčevinu u polog položiti, koja ima biti 10% plaćajuće svote.

Ostali uvjeti mogu u gospodarskom odelenju pod zvaničnim satima odnosno pri jeftimbi doznati.

Subotica, 18-og jula 1923 god.

Gradski Senat.

Hirdetmény.

Néhai Kopilović Márko órás hagyatékában levő ékszerek és mühely berendezés f. hó 22-én vasárnap d. u. 4 órakor Bajmokon Uj-utca 24. szám alatt árverésen eladatik.

Filip Mándić
községi közgyám

5447

Jovan T. Janković Beograd,
Kralj Petar és Zmaja od Noćaja utcák sarkán.

Cérna:
200, 400, 500 és 1000 jardos tekercsekben és gombolyagokban halászoknak, lenfonál cipészeknek gép- és kézimunkára fekete és barna, lenfonál nyergeseknek

Selyem fül:
10 és 20 m-töl „Vulkano", „Panter", „Aida" védjegygyel skatulyákban, „Conea d'oro" fekete 20 m, „Bristol" 12/4, 12/5, 12/6, 22 m csomagokban

Tüzö fonál:
„Esmeralda" és „Alba" 30-tól 90 számig.

Selyemcérna fekete és fehér. Különböző zsebkendők mint az ismert „Derna" védjegygyel, valamint az összes rövidáruk. Eladás tucatonként, csomagonként, kilonként és ládánként. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény! Konkurencia kizárva! Belföldre postacsomagokban! Minden kereskedőnek saját érdeke, hogy itt vásároljon! 5474

Szabók és szabászok figyelmébe!

VALÓDI SZOLINGENI

SZABÁSZOLLÓK

BOROTVÁK, OLLÓK és mindenféle ACÉLÁRUK jutányos áron kaphatók

Molnár István Subotica

mükösörüsnél, Bene Sudarević ul. 26.

4956

Fa épülethez, fűrészelt és faragott

Deszka jó minőségü fichte minden méretben

Tüzifa száraz bükkhasáb és ugyanolyan vágott, kivánatra házhoz szállitva, valamint vagontételben is kapható. — Pontos kiszolgálás. Ugyanott egy gyakornok felvétetik.

Löwy Géza fakereskedő
Subotica Sudarevićeva (Bercsényi) u. 54. sz. Margit-malom mellett

4814

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Távirateim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapitva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócokat, tüzoltó és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemü házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

Segéd

ki a könyv- és papirkereskedésben jártas azonnali belépésre felvétetik. Ajánlatok „SCHMOLKA" hirdetőirodában Novi Sad kéretnek. 5315

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt

lakatos-mühelyt

nyitottam.

Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készitek. **Legmodernabb kasszákat nyitok** és javitok, valamint mindenféle **gép- és motorjavitást** vállalok és hegesztek.
Szives pártfogást kér

Wachtler Mihály
Subotica, Zrinjski trg.

Állást keres

kereskedelmi akadémiát végzett volt önálló gabona és termény kereskedő fiatalember, ki a könyvelésben és irodai munkában jártas.

Megkeresések „REKLAM" hirdetőirodába, Novisad, Jevrejska ul. 11. cimre küldendők. 5478

Legszebb, legolcsóbb külföldi és belföldi

sirkövekből

állandó nagyraktárt tartunk! Elvállalunk temetőkben **régi sirkövek átcsiszolását**, betük aranyozását és vésését. Mielőtt mákutt vásárol, tekintse meg raktárunkat!

Óváry és Bartus
Senta Hauer féle fatelep mellett!

DANILO GERGUROV i SIN SOMBOR
Kralja Aleksandra ulica 10.
Telefon br. 125. Alapitva 1821. god.

AJÁNLATTAL SZIVESEN SZOLGÁL

KÁLYHASZÉN	MŰTRÁGYA	BENZIN
CSÉPLŐSZÉN	FAÁRU	OLAJ
KOVÁCSSZÉN	GABONA	PETROLEUM
KOKSZ	NAGYBAN	KÁTRÁNYPAPIR
EFKO BRIQUET	és KICSINYBEN	GYERTYA
TÜZIFA	CEMENT	GÉPSZIJ
FŰRÉSZHULLADÉK	MÉSZ	MŰSZAKI CIKKEK
ÉPÜLETFA	FASZÉN	VASÁRU

4542

KEFEKÖTŐK FIGYELMÉBE!

Érkezett nagyobb mennyiségben puha, félkemény, sk. kemény lószőr, mexikói és magyargyökér, 50—55 és 65-ös francia Stock-sörte. Kinai sörték, fekete „C" sörte 2¼-es fekete csunking rifling, 2¼-es fekete tiensini sörte, 2½-es fehér csinking sörte, fehér és fekete patentfibris, fehér tula fibris, fekete- és szürke keményfibris, bazin, meszes és magyarsörte és ecsetanyag, Bankscher és kanál furók minden számból kefék és készáruk.

WEISZ JENŐ kefeáru gyárában, **Subotica.**

4554

Trifajli

darabos köszenet

minden mennyiséget Suboticáról azonnal szállit

VUKOVIĆ I DRUG SUBOTICA

Senćanski put, Sička ulica 9. — Telefon 4—50.

BUDAPEST

legelsőrendü, modern családi szállodája az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA

VI. Podmaniczky ucca 8 szám.

Modern berendezés, központi fütés, meleg vizszolgáltatás, lift stb.

5188

FISCHER ERNŐ

GRAFIKAI MŰINTÉZETE

Karadžićeva u. 26 (Saját ház) Tel. 341 **SUBOTICA** **Pasićeva ulica 9 Interurban telef. 62**

Üzleti könyv- és dobozgyár .·. Lithographia .·. Vonalzóintézet .·. Könyvnyomda .·. Könyvkötészet

„RELIF"
első jugoszláviai dombornyomó és vésnöki müintézet

T. C.!

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a novisadi **„Relif" dombornyomdát és vésnöki müintézetet megvettem és azt Suboticára helyezem át.**

Ezen legmodernebbül berendezett müintézet teljesitőképessége a modern kor oly magas nivóján áll, hogy ezáltal teljesen szükségtelenné teszi az ezen szakmába vágó munkáknak — mint eddig — a külföldről való behozatalát.

Egyben van szerencsém t. c. figyelmét felhivni az 1907 óta fennálló és a legjobb hirnévnek örvendő **lithographia és könyvnyomdai müintézetemre, üzleti könyv- és dobozgyáramra** és a legmodernebbül berendezett **vonalozóintézetemre és könyvkötészetemre**, mely üzemem az összes vállalt munkákat a modern kor igényeinek megfelelő izléses kivitelben és lehető legjutányosabb áron szállitja.

Cégeme a n. é. közönségnek a következő munkák szállitására ajánlom

Dombornyomda és vésnöki müintézet:

Cimkék, Névjegyek, Levélpapirok, Védjegyek, Leragasztó cimkék, Pecsétnyomók, Domborsajtók hivatalok és bankok részére. Minden vésnöki munkát

Lithographia:

Egy- és többszinü cimkék, Védjegyek, Levélpapirok, Részvények, Betétkönyvecskék, Cheqek, Plakátok, Céglapok és minden modern reklámot.

Könyvnyomda:

A legszebb és legmodernebb nyomtatványok.

Üzletikönyvgyár és vonalzóintézet:

Mindennemü üzletikönyvek bankok, nagyvállalatok, biztositótársaságok stb. részére a legjobb bekötésben. Mindennemü raszterek elkészitése a legjobb papirok használata mellett.

Dobozgyár:

Szögletes és gömbölyü dobozokat minden nagyságban a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig.

Könyvkötészet:

Mindennemü könyvkötészeti munkák készitése.

Kérem egy próbarendeléssel meggyőződni munkáim elsőrendü kiviteléről és áraim jutányosságáról.

Teljes tisztelettel:

FISCHER ERNŐ.

5958

LEVELEZÉS

Közös háztartásra lépnék csinos, fiatal úri hölggyel. Fényképes ajánlatokat »Müvelt 34« jeligére a kiadóba kérem. 5486

FOGLALKOZÁS

Gépészt keresek 150 HP alacsony-magas nyomásu, kondenzátoros gőzgépemhez, ki az elektrogépek kezelését is érti, lehetőleg azonnali belépésre. Ney Gáspár, Kendergyár és Hengermalom, Prigl.-Sv.-Ivan. 5484

Budárt keresek fizetés és lakással a városi erdő melletti két lánc szőlőmbe. Mukits Aladár állatorvos, Pájo Kulundžić-ulica 2. — Ugyanott egy duplafedelü arany-óra elveszett. Megtaláló jutalomban részesül.

PAPIRSZAKMÁBAN
szerbül tudó
alkalmazottat keres
WILHEIM
könyvkereskedés Bačka Topola 5448

Egy boltiszolga felvétetik. Stern Adolf varrógépkereskedő. 5444

Nagyobb úri házhoz jómegjelenésü perfekt szobalányokat keresünk jó fizetéssel. Eberhadt-iroda Subotica, Agina-ulica 2. 5405

Középiskolát végzett fiatal villanyszerelő és mozigépész állást keres. — Cím a kiadóban. 5373

Golyóscsapágyjavitás! Fellegi József Novisad, Laze Kostića-ulica 28. 4910

Könyvelésben perfekt kisasszony, aki bizalmi állást töltene be, mielőbbi belépésre kerestetik egy a városban levő iparvállalatnál. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével »Megbizható erő« alatt a kiadóba kéretnek. 5463

Idősebb, feltétlen megbizható uriember raktárnoki vagy pénztárnoki állást keres. Esetleg biztositékot is nyujt. Megkeresések Publik-Reklám vállalathoz kéretnek, Strossmajerova-ulica 8. 5436

Egy könyvelőnő, ki a német levelezésben jártas, azonnal felvétetik. Stern Adolf varrógépkereskedő. 5469

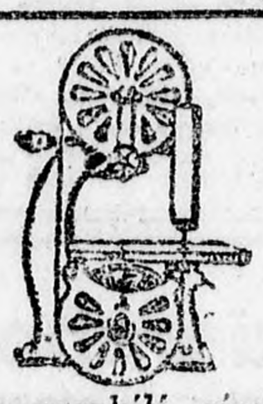

Famegmunkáló-gépeket
golyóscsapágyazással
suboticai raktárból jutányos áron azonnal szállit:
JELINEK JÓZSEF
Subotica, Paja Kujundžić u. 4

Mindenest, ki a háztartás minden ágában teljes jártassággal bir és jól tud főzni, azonnali belépésre keres Kohán-malom Subotica, Senćanski put 85. 5473

Boltiszolga felvétetik Ilija Sági füszer- és csemegekereskedésében, huspiac.

Ápolónő, Vöröskereszt Egyletnél végzett, állást keres. Cím a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési dij felét fizetik. Előfizetési dij havonkint 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

VÉTEL-ELADÁS

Két uj téli mosóöltöny magas- és közép termetre olcsón eladó. Zrinsjki-trg 11. I. emelet (zsidótemplommal szemben). 5453

Uri-szoba, hálószoba jó állapotban eladó. Bővebbet a kiadóban. 5467

Egy jégszekrény kerestetik megvételre Steiner-cukrászda Subotica. Telefon 206. 5428

Egy keveset használt kézi stráfkocsi jutányos áron eladó. Cara Lazarova-ulica 1. Radašić. 5456

Szőlő, elsőrendü, villamos mentén, Pallcsón, egy lánc termással együtt eladó. Cím a kiadóban. 5465

Cséplőgéptulajdonosok! Mindenféle alkatrészek és müszaki cikkek: gépszíj, valamint gépolaj kgja 7.50 hengerolaj kgra 11, zsiradék kgja 6, benzin kgja 14 dinárért és feljebb kapható Földvári Béla St.-Bečej. Kérjen árajánlatot 4160

Boros-hordóinkat
prima anyagból minden nagyságban ugyszintén tiz darab 48 hektoliteres lager hordót jutányos árban kiárusitjuk. Tel. 289.
MUCSY és TÁRSAI
Paje Kujundžičeva ul. 34.

Építőmész minden mennyiségben, beočini portland-cement, száraz, rostált fa-szén szabadon és csomagolva kapható Révai Adolfnál Subotica, Terezijina-ulica 1. Csirkepiac — Telefon 551. 5095

4 HP. benzin stabilmotor olcsón eladó. Üzemben megtekinthető. Birn, Ada. 5459

Eladó négy kapa karós szőlő a bajai szőlőben, zombori vágány mellett. Kádár Lajos füszerkereskedő, Halasi-ut. 5437

»Agraria« gabona- és terményüzlet vesz és clad vetőmagokat, olajmagvakat és egyéb gazdasági terményeket. — Telefon: 1—20. Iroda: Petrogradska-ulica 7, kenyérgyárral szemben. Raktár: Strossmayerova-ulica 8, huspiac

80—100 láncos birtokot épületekkel, felszereléssel, bácskai részen, Tiszához közel, megvételre keresek. Nagy B., Saján. 5421

Bognárok és fakereskedők figyelmébe!
Nyirfa gömbrud kocsirudnak nagy mennyiségben kicsinyben és nagyban kapható
Veličković Dj. Cruja fakereskedőnél
Beograd na Savi Hercegovačka ul. 17.
Telefon 17-93. 4909

KÜLÖNFÉLE

Nyári lelfájástól megvédi önt az »Ideal« harisnyabetét viselése. Kapható gyógyszertárban és drogériában. 5153

Trg Vojvoda Putnika és **Zentai** között egy fekete pénztárca 650 dinár tartalommal és Vágó Miksa névre szóló igazolvánnyal és egyéb iratokkal elveszett. A megtaláló a pénzt megtarthatja, a tárcát az iratokkal adja le a kiadóban. 5470

Férgepusztitó, biztos hatásu szerek, saját készitményem, poloska, sváb, russ-bogár, patkány, egér stb ellen és dalmát rovarpor, drbja 6—10 dinár, viszontelárusitóknak engedmény. Küldöm postával. »Wertheim« lakástisztitási, fertőtlenitő-vállalat Zagreb, Marovska-ulica 16. 5452

Francia hajfestő: fekete, barna szinben, liliom hajszesz, schampon, brillantin, kölni-viz kimérve. Kapható Illés-gyógytárban, főpostával szemben. 2417

Absolut jó megjelenésü urak és **hölgyek,** kik szerbül is tudnak, **aquisitiós munkára** magas jövedelemmel felvétetnek. — Jelentkezni **„Progres" Hirlaposztályánál, Paja Dobanovačka ul. 2.**

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolit a Pintér-féle Fifi-krém és kölnivíz használata. Kapható kizárólag a *Pintér-gyógytárban,* nagytemplom mellett. 2896

Ernyőáthuzást, modern átalakitást és javitást legolcsóbban készit Stein i Drug, Alexandrova-ulica Nemzeti szállodával szemben. 5278

Teljes üzletberendezés állványokkal, kirakatokkal együtt, egyes számu pénzszekrény eladó. Marga Roth Subotica, Jelašičeva ulica 8. — Ugyanott egy kiszolgálóleány felvétetik. 5445

Pöstyénbe nem kell utaznia ha rheumáját, ischiását gyógyitani akaria, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógytárban, főpostával szemben. 2417

Tüzifát
és keményfa metszett anyagot

Ajánlunk legolcsóbb napiárak mellett azonnali és későbbi szállitásra.

Bükkhasáb, tölgy és vegyes hasábfa, fürészelt dorong baltázott prügli, tüzelési és ipari célra.

Butorasztalosok részére

I-a tölgy, gőzölt bükk, szilfa és kőrisfa palló vaggon tételben ab Osijek.

Cséplési célra vállalunk
kiszabott határidő szállitást
tüzifára.

Danica Faipar és Butorgyár
Osijek, Desatičina ul. 27. Telefon 404.

4023

STRAND FÜRDŐ PALIČ

f. hó 22-én vasárnap este
nagy
NYÁRI-BÁLT
rendez.

Konfetti- és szerpentin csata. - Tánc reggelig. — Közlekedés a várossal egész éjjelen át biztositva. Markovics testvérek kitünő zenekara hangversenyez.

ÉPITŐMÉSZ
elsőrendü, fával égetett
BEREMENDI
kőből, saját égetésü hófehér meszet és
BEOČINI
Portlandcementet, waggontételekben, kisebb mennyiségnél az épitéshez szállitva, legolcsóbban ajánl:
SIPOS SÁNDOR
mésztermelő, Subotica, I. Sokolska ulica 2-6.
Telefon 868. 5305

Karl Jetzbacher D. D.

Telefon 4-90. Zagreb Vlaška ul. 25.

Képviseljük rövid ideje a világhirü
Automatische Guss-Stahlkugel Fabrik
vorm. FR. FISCHER
céget és szállitunk mindennemü és nagyságu
GOLYÓSCSAPÁGYAT
zagrebi raktárunkról versenyenkivüli árakon
Kérjen ajánlatot!
Árjegyzéket az érdeklődőknek dijmentesen küldünk

4447

SAJMIŠTE 51.

KÉZMŰÁRU-NAGYKERESKEDÉS
D. HIRSCHL & DRUG
ZAGREB

Draškovićeva és Batzova ulica sarkán.

Mindennemü KÉZMŰÁRU és ESERNYŐ gyári raktára.

Legnagyobb választék selymekben, férfi- és női szövetekben, továbbá teljes szabókellékekben.

4729

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FE RENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. kö-forgógépén Subotica-n.